

KPNV

Koncepce práce s návštěvnickou veřejností CHKO Orlické hory

3 – Aplikační část



Zadavatel: AOPK ČR
číslo smlouvy 19705/SOV/21

Zpracovatel: UIMID – Ústav pro interpretaci místního dědictví ČR, z.ú.

Ing. Ladislav Ptáček, Mgr. Kristýna Pinkrová, Bc. Kateřina Netíková DiS., PhDr. Tereza Květoňová

www.dobrainterpretace.cz

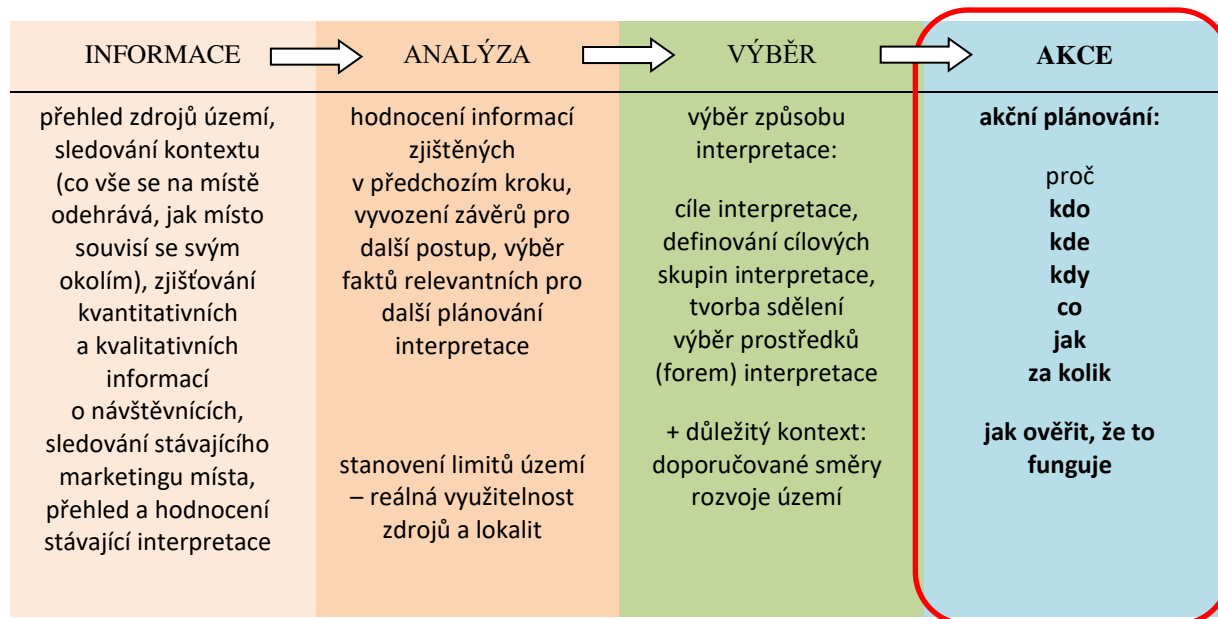
2022 - 2023

Obsah

KPNV CHKO Orlické hory - Aplikační část	3
Evaluace interpretace	4
1) Hodnocení naplnění účelu KPNV	4
2) Hodnocení souladu konkrétních záměrů s KPNV.....	5
3) Hodnocení dosažení komunikačních cílů.....	5
Monitoring a výzkum	7
Plán realizace.....	9
Institucionální opatření	10
Činnosti	14
Projekty	22
Rámcový harmonogram.....	64
Stanovení priorit.....	64
Navrhovaný postup	65
Zapojení aktérů a veřejnosti	74

KPNV CHKO Orlické hory - Aplikační část

Aplikační část interpretačního plánu jako fáze v celém plánovacím procesu:



Tuto část plánu je potřeba chápat jako logickou součást plánovacího procesu. V Aplikační části vycházíme ze zjištění Analytické části a z návrhů definovaných v Plánovací části.

Řešíme v ní, jaká opatření je třeba zrealizovat, jaká je jejich logická návaznost, kdo by měl být nositelem těchto opatření, která vstupní data, procesy a výstupy je dobré monitorovat pro případnou aktualizaci KPNV atd.

Obecné informace k dokumentu a kontext jeho přípravy jsou uvedeny v úvodu u Analytické části.

Evaluace interpretace

Evaluace interpretace je nezbytná pro to, aby bylo možné zjistit její efektivitu. **Efektivitu interpretace ve vztahu ke Konceptu práce s návštěvnickou veřejností CHKO Orlické hory je potřeba posuzovat na 3 základních úrovních:**

- 1) do jaké míry **je naplňován účel KPNV** na území CHKO?
- 2) do jaké míry **jsou konkrétní záměry v souladu s KPNV?**
- 3) do jaké míry **je u konkrétních záměrů dosaženo stanovených komunikačních cílů KPNV?**

Účel i komunikační cíle definuje Plánovací část dokumentu.

1) Hodnocení naplnění účelu KPNV

Hlavním účelem, k němuž má KPNV sloužit je:

- tam, kde je to možné, předcházet střetům ochrany přírody a krajiny s cestovním ruchem
- omezit existující negativní dopady cestovního ruchu v území
- zvyšovat pochopení a podporu veřejnosti pro činnost AOPK ČR.

K naplnění účelu KPNV má sloužit celá řada opatření rozpracovaných dále v Aplikační části koncepce. Opatření jsou zaměřena na usměrnění pohybu návštěvníků na území CHKO, aktivní ovlivňování očekávání návštěvníků, které bude více odpovídat realitě a na směřování návštěvníků k žádoucímu chování.

Aby bylo možné zhodnotit, do jaké míry KPNV stanovený účel naplňuje, je potřeba k jednotlivým bodům formulovat konkrétní, měřitelné, akceptovatelné, reálné a pokud možno termínované cíle:

Díky realizaci opatření navržených KPNV:

1. **Zvýší se počet záměrů souvisejících s cestovním ruchem konzultovaných s AOPK ČR ještě ve fázi, kdy se dá předejít potenciálnímu konfliktu a poklesne počet záměrů, u kterých nebylo možné dosáhnout kompromisu, a které musí být ze strany AOPK ČR (ochrany přírody a krajiny v CHKO) zamítnuty** (a sníží se počet případů, kdy žadatel sice záměr konzultoval, ale dokumentaci nedodržel a realizoval záměr jinak, v rozporu s doporučeními).
2. **Celkově se zlepší situace v kritických lokalitách vytipovaných AOPK ČR, kde činnosti spojené s rostoucí návštěvností (např. rušení hnízdicích druhů) způsobily omezení výskytu konkrétních druhů či společenstev nebo způsobily jiné významné změny přírodního prostředí (např. eroze, nadměrný sešlap terénu s unikátními biotopy na skalních výchozech, znečišťování odpadky, exkrementy a následná ruderalizace) a krajinného rázu (nevhodná výstavba, nerespektování doporučení při rekonstrukcích tradičních staveb, nevhodné zpevňování cest, budování infrastruktury pro aktivity pro návštěvníky v místech, která pro to nejsou vhodná).**
3. **Zlepší se vnímání činnosti AOPK ČR na území CHKO Orlické hory veřejností a poklesne množství související negativní publicity.**

Způsob hodnocení

Předpokladem pro vyhodnocení Cíle 1 je vedení dlouhodobé evidence záměrů souvisejících s cestovním ruchem, které byly s AOPK ČR na území CHKO Orlické hory konzultovány bez stanoviska orgánu ochrany přírody a záměrů, k nimž AOPK ČR vydala odborné či závazné stanovisko.

Předpokladem pro vyhodnocení Cíle 2 je vytipování kritických lokalit na území CHKO pracovníky AOPK ČR, dále definování druhů, společenstev či jiných změn v prostředí a krajinného rázu, které jsou nejvíce negativně ovlivňovány projevy rostoucí návštěvnosti lokalit, jako je rušení ZCHD, sešlap vegetace, ruderalizace okolí tras a objektů, eroze pěšin, tlak na budování nových ubytovacích kapacit a rozšiřování nabídky služeb, snížení hodnot krajinného rázu apod., a konečně stanovení sledovaného cíle pro danou lokalitu a způsobu jeho dokumentace a hodnocení.

Předpokladem pro vyhodnocení Cíle 3 je dlouhodobý monitoring tisku/médií (rozhlas, TV a internetové verze tištěných médií) v souvislosti s územím CHKO Orlické hory a činností AOPK ČR.

2) Hodnocení souladu konkrétních záměrů s KPNV

Naplnění KPNV je postaveno na smysluplnosti záměrů, využití vhodných komunikačních prostředků (a následně na jejich efektivitě – viz bod 3).

Problémem mnoha interpretačních projektů přitom bývá už nejasné zadání a nedostačující podklady pro realizaci (např. libreto expozice, základní obsahový koncept prohlídky s průvodcem, elektronické hry či stezky), které nenaplní cíle KPNV nebo jsou v rozporu s limity využití území. Je proto dobré se v rámci hodnocení ptát, **zda je konkrétní záměr z pohledu KPNV smysluplný: tj. zohledňuje limity využití území, komunikační cíle, klíčová sdělení, zdroje interpretace, cílové skupiny, směry rozvoje stanovené KPNV?** Záměrem může být budování nové části infrastruktury či aktualizace stávající (povede změna obsahu či formy ke zlepšení a zvýšení souladu s KPNV?), nová aktivita jako prohlídka s průvodcem či elektronická herní aplikace do mobilu, výstavba penzionu v dané lokalitě apod.

Projekty (záměry) financované ze zdrojů resortu životního prostředí a skrze něj by měly být v souladu s KPNV povinně.

3) Hodnocení dosažení komunikačních cílů

O efektivitě komunikačních prostředků rozhoduje to, do jaké míry dokážou návštěvníkům srozumitelně sdělit klíčové informace, vzbudit žádané emoce a motivovat je k určitému jednání. Tyto cíle jsou definovány v Plánovací části. Vyhodnocování toho, do jaké míry se záměry tvůrců interpretace potkávají s realitou, je pro efektivitu KPNV zásadní. Týká se to fáze vzniku prostředků komunikace i období po jejich realizaci.

Ve fázi vzniku

- Zásada 1: U klíčových komunikačních prostředků, jako jsou vstupní informační panely, naučné stezky či důležité části expozice Domu přírody bude po dohodě se zadavatelem otestována dodavatelem pomocí maket ve vhodném měřítku, nejlépe 1:1, prezentovaných vzorku hlavních cílových skupin schopnost komunikovat stanovené sdělení. Až na základě zjištění, že zadavatelem předem stanovené procento návštěvníků (např. 70 % vzorku) pochopilo sdělení, může dodavatel zadat výrobu daného prostředku.

Po uvedení do provozu

- Zásada 2: U klíčových prostředků, jako je Dům přírody, bude pomocí strukturovaných rozhovorů s návštěvníky z různých cílových skupin periodicky ověřována jejich efektivita, která by měla dosáhnout zadavatelem stanovenou úroveň (např. 70 %).
- Zásada 3: V případě, že sdělení komunikačního prostředku či jeho části pochopí méně než zadavatelem stanovená část (např. 70 % vzorku), provede jeho provozovatel tak, jak mu to dovolí okolnosti (nákladnost, udržitelnost apod.), příslušné úpravy. Při jejich navrhování postupuje podle Zásady 1 a výsledek ověřuje dle Zásady 2.

Forma, rozsah, načasování, frekvence a způsob vyhodnocení jednotlivých šetření musí být dohodnuty hodnotitelem s AOPK ČR a podle konkrétní situace upřesněny odborníkem na interpretaci.

Poznámka:

1. Pro sledování situace a usměrňování cestovního ruchu v území bude důležité **dlouhodobě sledovat počet návštěvníků i jejich názory**. Bude vhodné kombinovat data z automatických sčítačů s návštěvníckým průzkumem, který odráží trendy v názorech návštěvníků a umožňuje získat zpětnou vazbu. Pokud automatické sčítače nebudou fungovat, je potřeba minimálně jednou za rok udělat manuální sčítání vytipovaných lokalit. Jako vzor může posloužit průzkum realizovaný při přípravě KPNV. Otázky dotazníku je možné podle potřeby pozměnit, doporučujeme však jeho znění konzultovat s odborníkem, aby některé otázky zůstaly zachovány a umožňovaly dlouhodobé srovnání a porovnání jak vývoje v Orlických horách, tak i s jinými CHKO.
2. Stanovení jasných cílů a hodnocení jejich dosahování by se mělo stát obecným principem řízení a práce s KPNV a mělo by se promítnout do všech opatření, které KPNV navrhuje. Znamená to, že **u každého opatření je nutné stanovit si cíl: kdy lze opatření hodnotit jako úspěšné, a kdy ne**. Je důležité vycházet ze zkušeností konkrétního pracoviště (Správa CHKO Orlické hory) a znalosti místního prostředí a regionu. Pokud opatření úspěšné nebude, bude potřeba navrhnout jeho změnu.

Monitoring a výzkum

Návrh monitoringu a výzkumu ve vztahu k návštěvnosti a návštěvníkům

Pro efektivní usměrňování návštěvnického ruchu v území je třeba mít k dispozici kvalitní informace. Důležité jsou informace, které dokumentují změny v regionu z hlediska:

- **návštěvníků** – množství, časové a prostorové rozložení, vnímání hodnot území, kvality zážitku a ochoty strpět případná omezení plynoucí z potřeb OP v území
- **místních obyvatel** – vnímání hodnoty území (hodnota domova, kvalita prostředí), vnímání množství a chování návštěvníků
- **předmětů ochrany / péče** – lokality, druhy a společenstva / památky, funkce krajiny atd.

Na základě zjištěných změn lze následně navrhnout úpravu obsahu i formy jak v rámci marketingové komunikace turistické destinace, tak komunikačních aktivit zaměřených na místní veřejnost.

	Návštěvníci	Místní	Předměty ochrany	Druhy a společenstva
Co sledovat	<p>dlouhodobé změny ve složení návštěvníků a jejich rozložení v prostoru a čase</p> <p>vnímání benefitů a bariér území</p> <p>kvalita zážitku návštěvníků</p> <p>ochota strpět omezení plynoucí z OP</p>	<p>vnímání benefitů a bariér území a jeho ochrany</p> <p>kvalita života místních obyvatel ve vztahu k ochraně přírody a cestovnímu ruchu</p>	<p>dlouhodobé změny v sešlapu vegetace</p>	<p>dlouhodobé změny ve výskytu vybraných druhů</p> <p>dlouhodobé změny ve složení společenstev vlivem cestovního ruchu</p> <p>dopad intenzivnějšího pohybu návštěvníků v cestovním ruchem dříve nevyužívaných, či méně dostupných oblastech na klid v území, a tím na populace vybraných druhů živočichů</p>
Proč co to přinese?	<p>možnost nasměrovat propagaci / prezentaci hodnot území</p> <p>možnost zavést regulační opatření</p> <p>hodnocení účinnosti opatření</p>	<p>možnost zjistit míru podpory místních obyvatel</p> <ul style="list-style-type: none"> - péči o místní dědictví (přírody, památek, tradic) - jejich nositelům – AOPK ČR (SCHKO) <p>možnost zjistit a dokumentovat dopad cestovního ruchu na území</p>	<p>možnost zjistit dopad cestovního ruchu na území a předměty ochrany</p>	<p>možnost zjistit dopad cestovního ruchu na území</p>
Kdo	AOPK ČR (DM)	AOPK ČR (DM)	AOPK ČR	AOPK ČR
Jak	<p>automatické sčítače + kalibrační sčítání</p> <p>kvalitativní dotazníkové průzkumy</p>	<p>kvalitativní dotazníkové průzkumy</p> <p>zpětná vazba z běžných jednání v regionu</p>	<p>dlouhodobé měření změn rozsahu eroze / vývoje vybraných druhů ve vztahu k zjištěnému zatížení lokalit návštěvníky</p>	<p>dlouhodobé sledování změn výskytu vybraných druhů ve vztahu k zjištěnému zatížení lokality návštěvníky</p>

Plán realizace

Nastavení postupných kroků pro implementaci KPNV

Úspěšné naplňování KPNV je závislé na spolupráci mnoha aktérů – samotné AOPK ČR, obcí, subjektů aktivních v cestovním ruchu a destinačním managementu území.

Jelikož zadavatelem dokumentu je AOPK ČR, tento dokument se soustředí především na opatření a návštěvnickou infrastrukturu (NI), které budou realizovány AOPK ČR, RP Východní Čechy – SCHKO Orlické hory a některými klíčovými partnery, ostatní jen pokud je to nezbytné z pohledu ochrany přírody a krajiny. Opatření se týkají údržby, obnovy, doplnění, případně zrušení částí NI, zajištění provozu objektů NI, zajištění služeb (např. průvodci přírodou, WC, v omezené míře i občerstvení či ubytování), tiskovin. Níže v tabulce uvádíme přehled postupných kroků, a kdo by měl být zodpovědný za jejich realizaci.

Při prezentaci KPNV i jednotlivých navrhovaných opatření dalším partnerům a subjektům v území jako jsou obce, kraje, destinační management, informační centra či jiné subjekty poskytující služby cestovního ruchu či rozvíjející aktivity pro návštěvníky v území **doporučujeme vždy zdůrazňovat, za jakým účelem byla opatření navržena a jak s nimi souvisí celková prezentace území Orlických hor v cestovním ruchu.**

POZOR: KPNV (a interpretační plány obecně) nejsou klasické plány rozvoje cestovního ruchu, protože se už podrobněji nezabývají např. dopravou či rozvojem služeb cestovního ruchu a jejich cílem není přivést do oblasti více návštěvníků pomocí nových turistických produktů a jejich marketingu.

Navrhovaná opatření mají pomoci především:

- a) předcházet střetům zájmů ochrany přírodních i kulturně-historických hodnot území, zajištění běžné hospodářské činnosti a zájmů cestovního ruchu **všude tam, kde je to možné,**
- b) omezit již existující negativní dopady cestovního ruchu v území,
- c) zvyšovat porozumění a podporu veřejnosti pro činnost AOPK ČR (a obecně pro ochranu přírody a krajiny, včetně památek).

Jedním z klíčových prostředků jak toho dosáhnout je:

Stanovit zásady prezentace hodnot území CHKO (mimo jiné prostřednictvím DP) tak, aby prezentace co nejlépe odpovídala současné situaci v území a aby přírodní i kulturně-historické hodnoty území zůstaly zachovány.

KPNV navrhuje 3 typy opatření:

- **INSTITUCIONÁLNÍ OPATŘENÍ** jsou nezbytná k tomu, aby byla vytvořena dostatečná kapacita k realizaci projektů a některých činností.
- **„PROJEKTY“** se zde rozumí konkrétní záměry, jejichž realizace je pro naplňování cílů KPNV důležitá. Mohou zahrnovat podpůrné dokumenty, části infrastruktury, jako je naváděcí a orientační systém, dále produkty pro návštěvníky – tiskoviny, suvenýry, ale i služby – prohlídky s průvodcem apod.
- Kromě řešení konkrétních „projektů“ je potřeba, aby pro naplnění KPNV AOPK ČR a partneři v regionu zajišťovali některé **průběžné i jednorázové ČINNOSTI**.

Institucionální opatření

Tato opatření by měla mít v krátkodobém i střednědobém výhledu prioritu, nejenom proto, že jsou zásadní pro realizaci projektů a případně produktů cestovního ruchu, ale i pro nasměrování celkového rozvoje cestovního ruchu v území.

K hlavním prioritám patří:

- 1) trvalé zajištění dostatečné kapacity pracovníka pro oblast práce s veřejností**, který bude mít na starosti CHKO Orlické hory (nejlépe 1 celý pracovní úvazek přímo na pracovišti Správy CHKO, pracovní náplň environmentální výchova, správa návštěvnické infrastruktury, výkon strážní služby)
- 2) ustavení pravidelného způsobu komunikace** mezi zástupci AOPK ČR a provozovateli DP (IS CHKO), zástupci TIC a destinačního managementu, vydavateli map, zástupci klíčových obcí v regionu, institucí, důležitých turistických cílů a důležitými partnery z řad subjektů hospodařících v území.

Ze strany AOPK ČR bude potřeba neustále komunikovat s dalšími hráči v území (především viz výše bod 2), reagovat na vývoj situace a usměrňovat využití území pro potřeby cestovního ruchu. Ze strany orgánů ochrany přírody se nejedná o snahu suplovat organizaci a celkové řízení cestovního ruchu v území. Jde o efektivní způsob jak zajistit ochranu přírody a krajiny, zohlednit běžnou hospodářskou činnost a předcházet případným střetům se zájmy cestovního ruchu v území, které je dnes místy již velmi intenzivně využíváno a v němž je potřeba pohyb a aktivity návštěvníků v určitých částech usměrňovat.

Ačkoliv je vzhledem k personální situaci AOPK ČR a stavu státního rozpočtu v době tvorby tohoto dokumentu nepravděpodobné posílení kapacit pracoviště správy CHKO Orlické hory, je třeba zdůraznit, že v případě, že se nepodaří dlouhodobě zajistit dostatečnou kapacitu pracovníka pro práci s veřejností v CHKO Orlické hory, kvalitně obsadit pozice pracovníků v připravovaném DP a průběžně spolupracovat s ostatními subjekty v území, je systematická realizace KPNV jako celku nereálná.

Zajištění personální kapacity

Kdo: AOPK ČR

Co: zajistit úvazek pracovníka pro práci s veřejností ideálně přímo na pracovišti RP VČ, odd. Správa CHKO Orlické hory

Současný stav: 1 úvazek pro celé regionální pracoviště AOPK ČR: RP VČ. Při stávajících nárocích na komunikační aktivity na územích CHKO Broumovsko a Orlické hory i mimo ně je kapacita nedostatečná a je potřeba ji zvýšit.

Souvislost s DP: pracovník bude za SCHKO řešit přípravu DP, bude průběžně spolupracovat – dodávat informace, podněty a sledovat, jestli se DP svou činností neodklání od dohodnutého směru a zajišťovat školení o ochraně přírody a krajiny (základní přehled + co je aktuálně nového, jaké problémy se řeší apod.)

Proč – co je účelem:

- Pohyb návštěvníků v CHKO Orlické hory se zintenzivňuje. Částečně je to důsledek koronavirové pandemie 2020-21, ale zčásti je to dáno celorepublikovými trendy, jako je zvyšování počtu cyklonávštěvníků, velký boom elektrokol, nástup obytných vozů. **Práce s návštěvnickou veřejností je hodně a je potřeba zajistit pro ni přímo na území CHKO dostatečnou personální kapacitu** (ta ze strany AOPK ČR spočívá především v koordinaci s ostatními partnery, včetně DM, provozovatelů DP a dodávání potřebných informací – viz níže).
- **zajistit spolupráci s partnery v území** v oblasti rozvoje cestovního ruchu a jeho usměrňování jako jsou obce, vlastníci a hospodáři, kraj, destinační management, muzea, památky a jiné prohlídkové objekty, informační centra a další důležití partneři poskytující služby v cestovním ruchu (např. vydavatelé map), nebo výzkum v oblasti cestovního ruchu (vysoké školy, vědecké instituce), zájmové organizace apod. – podrobněji viz body týkající se setkávání dále
- **zajistit každoroční pravidelné schůzky pracovní skupiny** (viz dále Setkávání pracovní skupiny)
- **zajistit pravidelná mimosezónní setkání se zástupci destinačního managementu a pracovníky informačních center uvnitř i v okolí CHKO**, na nichž Správa CHKO získá zpětnou vazbu o průběhu uplynulé sezóny a případných problémech, které bude potřeba řešit, a bude mít možnost informovat o tom, co AOPK ČR v území dělá a proč – na rozdíl od zveřejňování zpráv umožňuje tento způsob osobní kontakt a dává příležitost věci vysvětlovat nebo naopak klást dotazy apod.
- zajistit kontakt a průběžnou komunikaci s médii, monitoring médií o území CHKO
- realizovat konkrétní projekty a spolupracovat nebo konzultovat přípravu dalších produktů cestovního ruchu a částí infrastruktury v CHKO a bezprostředním okolí tak, aby výsledek nebyl v rozporu s KPNV (interpretačními plány CHKO a DP) a ochranou přírodních a kulturně-historických hodnot území
- sledovat dopady návštěvnosti na předměty ochrany na území CHKO = shromažďovat výsledky takto zaměřených projektů či výzkumů v území (o kterých správa ví) a změny zaznamenané kolegy v terénu, a následně využívat tyto argumenty při komunikaci
- sledovat stav návštěvnické infrastruktury + pohyb návštěvníků v území ve vazbě na návštěvnickou infrastrukturu a reagovat na aktuální situaci, konzultovat případná opatření – ta se pak promítnou i do přípravy konkrétních projektů či produktů
- připravovat a spolupracovat na sledování návštěvnosti na území CHKO a hodnocení naplňování KPNV, případně konkrétních částí návštěvnické infrastruktury
- podílet se na přípravách zřízení DP, zajistit přenos informací mezi AOPK ČR a provozovatelem DP, DM, popř. dalšími

Kdy: co nejdříve, nejlépe 2023

Zdroje: rozpočtové prostředky

Kvalitní obsazení pracovních pozic v připravovaném návštěvnickém středisku CHKO (DP Orlických hor) a nastavení vzájemné komunikace s AOPK ČR

Kdo: Provozovatel DP ve spolupráci s AOPK ČR

Co: kvalitně obsadit místa pracovníků návštěvnického střediska CHKO DP Orlických hor a zajistit jejich další školení a vzdělávání + nastavit vzájemnou komunikaci mezi DP a AOPK ČR (zejména DP a správa CHKO, ale i DP – ústředí, RP VČ)

Pozice: - pracovník informačního centra
- programový pracovník / lektor

Proč – co je účelem:

- **zajistit spolupráci s realizátory DP při přípravě DP v souladu s cíli definovanými KPNV a interpretačním plánem DP na základě již uzavřené dohody o spolupráci mezi AOPK ČR, Královéhradeckým krajem, Muzeem Rychnov nad Kněžnou a obcí Zdobnice**
- **zajistit provoz DP v souladu s cíli definovanými interpretačním plánem DP**
- **nastavit a dlouhodobě zajistit pravidelnou a průběžnou komunikaci se zástupci AOPK ČR**
- zajistit spolupráci s partnery v území v oblasti rozvoje cestovního ruchu a jeho usměrňování jako jsou obce, vlastníci a hospodáři, kraje, destinační management, muzea, informační centra a jiní strategičtí partneři poskytující služby v cestovním ruchu (viz Setkávání pracovní skupiny)
- zajistit kontakt a průběžnou komunikaci s médii
- realizovat konkrétní projekty a spolupracovat nebo konzultovat přípravu dalších produktů cestovního ruchu a částí infrastruktury v CHKO a bezprostředním okolí tak, aby výsledek nebyl v rozporu s KPNV, interpretačním plánem DP a ochranou přírodních a kulturně-historických hodnot území
- sledovat dopady návštěvnosti na předměty ochrany na území CHKO zejména v okolí DP, navrhovat a realizovat návazná opatření
- sledovat stav návštěvnické infrastruktury + pohyb návštěvníků v okolí DP ve vazbě na návštěvnickou infrastrukturu a reagovat na aktuální situaci, konzultovat případná opatření – ta se pak promítnou i do přípravy konkrétních projektů či produktů
- provádět evaluaci vlastní činnosti a návazná opatření

Kdy: u DP tak, aby se mohli zapojit do jeho příprav a realizace před otevřením

Zdroje: Provozovatel DP

Pozn.: doporučujeme využít zkušeností z již fungujících DP (např. Poodří, Žďárských vrchů, Moravského krasu) a vybírat pracovníky, kteří jsou schopni se plnohodnotně zastoupit v různých rolích

Zajištění průběžné komunikace a koordinace – Setkávání stálé pracovní skupiny

Kdo: iniciuje AOPK ČR, zapojení investor a provozovatel DP, klíčové TIC v regionu, destinační management a další partneři jako památky a prohlídkové objekty.

Co: zajistit pravidelné setkávání stálé pracovní skupiny klíčových hráčů v území

Proč – co je účelem:

- **jedná se o stálou skupinu zástupců klíčových hráčů v území, kteří mohou podstatně ovlivnit naplňování cílů KPNV v území**

členové: doporučujeme vyjít z pracovní skupiny pro přípravu této KPNV, kvůli operativnosti držet počet mezi 10-15 členy

návaznost: skupina by měla pracovat se zpětnou vazbou / aktuálními podněty / výstupy získanými na schůzkách:

1) TIC (viz dále tabulka Činnosti – Koncepční, bod 17)

2) orgánů, které řídí činnost DP (např. Rady DP) – zpětná vazba o zkušenostech s návštěvníky v uplynulé sezóně, reakce návštěvníků, témata dotazů, zjištěné komunikační problémy, nefunkční infrastruktura apod.

3) dalších partnerů (jejich aktuální problémy týkající se práce s návštěvníky v území)

četnost schůzek: **pravidelně, min. 1x za rok (mimo sezónu)**, nejlépe ale před i po sezóně, *termínově směřovat tak, aby se konaly až po schůzkách TIC, zasedání řídicích orgánů DP, (důvodem je získání zpětné vazby: zkušenosti TIC za uplynulou sezónu, zkušenosti DP)*

Cílem práce skupiny je:

- **zajistit pravidelnou komunikaci a koordinaci kroků** s cílem usměrňovat návštěvnost v CHKO a vytvářet jednotnou prezentaci CHKO, která bude podporovat zachování přírodního a kulturně-historického dědictví na území CHKO a v jeho nejbližším okolí
- **zajistit průběžnou a dlouhodobou koordinaci kroků mezi AOPK ČR, provozovatelem návštěvníckého střediska CHKO (DP Orlických hor) a zástupci klíčových aktérů v oblasti cestovního ruchu v území**
- **na základě zpětné vazby, v souladu s KPNV upřesňovat jednotlivé kroky a opatření, které mohou pomoci zjištěné problémy řešit a mohou být příležitostí pro aktivity jednotlivých členů pracovní skupiny i dalších aktérů** (např. aktuální tematické zaměření prohlídek s průvodcem, tipy na články do turistických novin v regionu, možná řešení pro kritická místa – problémy s průjezdem a parkováním)
- **na základě zpětné vazby zhodnotit naplňování KPNV v rámci celého území, včetně kroků realizovaných DP za předchozí rok a přínosu aktivit dalších důležitých partnerů (destinační management, organizace poskytující služby EVVO atd.)**

Kdy: co nejdříve, je možné navázat na činnost pracovní skupiny pro přípravu KPNV z roku 2022. Skupina by měla pracovat dostatečně dopředu před zahájením činnosti DP, aby se podle něj už mohl provoz v prvním roce činnosti řídit.

Zdroje: AOPK ČR ve spolupráci s ostatními členy pracovní skupiny

Činnosti

Uvedené činnosti jsou nezbytné k naplnění KPNV a zahrnují **jednorázové, opakované i průběžné aktivity**, které zajišťuje především Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky, Regionální pracoviště Východní Čechy – Správa CHKO Orlické hory ve spolupráci s partnery, zejména obcemi, destinačními managementy (DM), turistickými informačními centry, vzdělávacími a paměťovými institucemi, hospodáři jako LČR, podnikateli a nestátními neziskovými organizacemi.

Níže uvedená tabulka stručně popisuje doporučené činnosti a stanovuje, kterých subjektů se daná činnost dotýká. Činnosti jsou seskupeny podle tematických oblastí (infrastruktura, komunikace aj.) a mohou se částečně překrývat. Je to pro snazší orientaci – pokud člověk hledá např. co je potřeba dělat v oblasti komunikace, programů pro návštěvníky apod.

Koncepční činnosti

Co	Kdo
1. Sledovat tvorbu koncepčních a strategických rozvojových materiálů s dopadem na území CHKO a usměrňovat problematické návrhy už v plánovací fázi procesů.	AOPK ČR, DM, kraje (KHK, PK), obce s rozšířenou působností
2. V souladu s KPNV se nadále zasazovat o ochranu a zachování typického krajinného rázu Orlických hor a bránit se zmenšování klidových zón (důsledek zástavby, rozšiřování návštěvnické infrastruktury a invazivního způsobu využívání těchto zón), protože krajinný ráz a klid v oblasti tvoří jedny ze základních hodnot uplatňovaných v cestovním ruchu při prezentaci a marketingu CHKO Orlické hory.	AOPK ČR, obce s rozšířenou působností, obce, hospodáři, vlastníci pozemků, kraje
3. Sledovat vnější prezentaci území formující očekávání návštěvníka a obraz území navenek a systematicky ji ovlivňovat, tj. vytvářet reálné představy o CHKO Orlické hory a možnostech / aktivitách, které s respektem k ochraně přírody a krajiny nabízí.	AOPK ČR, DM, TIC, obce, partneři, provozovatel DP, kraje
4. Sledovat vývoj situace v exponovaných nebo kritických oblastech (viz Plánovací část, Směry rozvoje) u kritických míst zvážit změnu organizace provozu místa.	AOPK ČR, LČR a další hospodáři a vlastníci pozemků, kraje, obce, provozovatelé služeb
5. Zrevidovat stávající turistické trasy. Nastavit spolupráci se subjekty, které výrazně ovlivňují směřování a pohyb návštěvníků v území (KČT, SHOCart a další vydavatelé map). Dohodnout se na vedení a postupu při vyznačování zejména „doporučených“ tras do tištěných i on-line map. Využít stávajících smluv a memorand o spolupráci, případně vytvořit nové. Dlouhodobě, pravidelně spolupracovat.	AOPK ČR, vydavatelé map, mapy.cz a cykloatlas online, kraje, KČT, vlastníci, hospodáři, obce

6. Zajistit koordinaci kroků a komunikaci v rámci vlastních institucí či organizací (včetně samotné AOPK ČR). <u>Komunikace o CHKO a jeho návštěvnické infrastruktuře by navenek měla být jednotná a v souladu s cíli a obsahem KPNV.</u>	AOPK ČR, kraje, obce, DM
7. Zajistit pravidelné (1x ročně) hodnocení naplňování KPNV (pro potřeby následné aktualizace KPNV) včetně hodnocení činnosti DP jako klíčového prostředku interpretace v území. Zajistit aktualizaci KPNV před přípravou nového plánu péče o CHKO.	AOPK ČR, provozovatel DP
8. Zajistit přípravu, realizaci a provoz návštěvnického střediska DP Orlických hor jako důležitého prostředku komunikace o území CHKO, včetně specifické programové nabídky. K propagaci DP a programové nabídky využívat TIC, DM, subjekty CR v území, muzea a další partnerské organizace (viz dále Programy).	AOPK ČR, provozovatel DP
9. Připravit celkovou prezentaci CHKO založenou na KPNV tak, aby časově předcházela vzniku návštěvnického střediska (DP) CHKO Orlické hory. Pracovat s vizuální identitou DP.	AOPK ČR, provozovatel DP, DM
10. <u>Dlouhodobě podporovat návaznost a obsahovou synergii částí návštěvnické infrastruktury a služeb v území</u> (expozice, naučné stezky, prohlídky s průvodcem, programy pro školy atd.) v souladu s KPNV a interpretačním plánem DP. Spolupracovat s vlastníky a provozovateli kulturních a prohlídkových objektů, muzeí apod.	AOPK ČR, TIC, DM, obce
11. U všech částí návštěvnické infrastruktury stanovit, kdo za ni bude zodpovědný a bude ji udržovat.	všichni zřizovatelé a realizátoři
12. Stanovit podmínky umísťování informačních panelů a prvků (místo, forma, obsah, soulad s KPNV a pravidly dobré interpretace), které nejsou součástí navrhované návštěvnické infrastruktury – typicky panely zdánlivě nesouvisející s ochranou území, panely projektů apod., které obvykle nebývají předem konzultovány. Umísťovat takovéto panely uvážlivě, po dohodě a jen při splnění stanovených podmínek.	AOPK ČR, obce, DM, další vlastníci pozemků
13. Nerozšiřovat stávající hromadné akce a nepovolovat další, které by zasahovaly do citlivých území (viz KPNV - Limity využití území), aby nedocházelo k ohrožení předmětů ochrany, dalších přírodních a kulturně-historických hodnot území, zájmů vlastníků pozemků a hospodářů a zhoršení návštěvnického zážitku ostatních návštěvníků území. Kontrolovat dodržování stanovených podmínek. Klást velký důraz na zatěžování území hlukem, světelné znečištění (klid je jedním z lákadel při prezentaci území CHKO).	AOPK ČR ve spolupráci s DM, TIC a obcemi; vlastníci a provozovatelé atraktivit, subjekty CR v území
14. Sledovat rozvoj nových sportů a aktivit, které mohou negativně ovlivnit návštěvnický zážitek ostatních návštěvníků a kvalitu přírodního prostředí (drony, elektrokola, elektrokoloběžky, adrenalinové sporty, teambuildingové aktivity apod.)	AOPK ČR, DM, VŠ, hospodáři

15. Navazovat stávající (i nově vznikající) pěší trasy , cyklotrasy, vycházkové okruhy a tipy na výlety na nabídku místních služeb v obcích (občerstvení, ubytování, průvodcovské a informační služby, WC, expozice apod.), vše v souladu s limity KPNV.	DM, TIC ve spolupráci se subjekty cestovního ruchu a obcemi, kraje
16. Vytvořit mechanismus monitoringu a sledovat dopady návštěvnosti CHKO na území (ve spolupráci s odborníky).	AOPK ČR, DM, VŠ, hospodáři
17. Pravidelně školit personál TIC / kolegy z cestovního ruchu (případně i personál turistických cílů apod., který je v přímém kontaktu s návštěvníky) v regionu a v rámci školení poskytovat aktuální informace o dění v CHKO, získávat od účastníků touto formou zpětnou vazbu a identifikovat problémová témata , která bude potřeba ve vztahu k návštěvníkům řešit + připravit přednášky na tato témata – např. zda a jak správně značit trasy v terénu. Dlouhodobě sledovat kvalitu poskytovaných informačních služeb.	DM, kraje, AOPK ČR, ve spolupráci s vlastníky a/nebo provozovateli atraktivit v území
18. Školit průvodce (dle potřeby) , kteří budou mít zájem v regionu poskytovat průvodcovské služby, s důrazem na pravidla dobré interpretace a respektování limitů využití území. Aktivně nabízet služby průvodců, vytvářet nabídku vycházek, exkurzí, cyklovýletů s průvodcem. Dlouhodobě sledovat kvalitu poskytovaných služeb.	AOPK ČR, TIC, DM, vlastníci a provozovatelé atraktivit
19. Připravit upozornění na možná základní zdravotní rizika např. v důsledku náročného terénu, výskytu klíštěat, lovu, určitých povětrnostních podmínek + nutné vybavení pro výlety (voda, vhodná obuv atd.). Využívat je při prezentaci a interpretaci v území.	AOPK ČR, TIC, DM
20. Ve spolupráci s partnery zajistit uplatňování a vymáhání pravidel chování v území v souladu se zákonem č. 114/1992 Sb., případně i dalších zákonů – lesní zákon apod. Přestupky se týkají zejména vjezdů a nepovoleného parkování v zákazech vjezdu, rozdělování ohně na lesních pozemcích apod. (Policie ČR, městská policie, stráž přírody, lesní stráž...). Využít i dobrovolných kodexů , které má např. ČEMBA, KČT, Skaut, některé sportovní svazy, myslivecké jednoty apod.	AOPK ČR, DM, partneři v území, provozovatelé sportovních areálů a kapacitních ubytovacích zařízení
21. Podporovat koordinaci a kvalitní výkon destinačního managementu (tj. řízení, nejen marketing destinace) v souladu s KPNV, dobrou praxi ocenit v médiích.	AOPK ČR, obce, DM

Komunikace

Co	Kdo
1. Promítnout Plánovací část KPNV, včetně Limitů, do veškerých vlastních tištěných materiálů, naučných stezek, exkurzí, přednášek, webu a dalších forem komunikace AOPK ČR s veřejností.	AOPK ČR
2. Zajistit pravidelnou činnost stálé pracovní skupiny (podrobně viz Institucionální opatření) – komunikace a koordinace směřující k jednotnému přístupu k prezentaci území CHKO a udržování stálého povědomí o aktuální situaci v CHKO.	AOPK ČR, provozovatel DP, TIC v regionu, další partneři
3. Udržovat komunikaci a spolupráci s různými typy organizací působících v území i mimo strukturu stálé pracovní skupiny.	AOPK ČR, DM, DP
4. Komunikovat limity a specifika území i vhodné způsoby jeho využití směrem k návštěvníkům, ale především k subjektům, které jsou či budou aktivně zapojeny do cestovního ruchu (obce, DM, ubytovatelé, informační centra, další poskytovatelé služeb, kraje, organizátoři hromadných akcí).	AOPK ČR, DM
5. Aktivně komunikovat se zástupci krajů, destinačního managementu a CzechTourism (především na Kudy z nudy) o případné aktualizaci jejich webových prezentací týkajících se území CHKO Orlické hory v souladu s KPNV.	AOPK ČR, DM
6. Komunikovat s médii na základě znalosti místních poměrů, aktuálních a přesných informací a předcházet tak nedorozuměním, nereálným očekáváním návštěvníků CHKO a zbytečným následným potížím.	AOPK ČR, DM, DP
7. Komunikovat návštěvníkům pravidla chování v CHKO. Upozorňovat na interpretační infrastrukturu (DP, naučné stezky, hledačky) a další programy (vycházky s průvodcem...).	AOPK ČR, DM, TIC, provozovatelé atraktivit v území
8. Komunikovat návštěvníkům lokalizaci a kapacitu parkovišť (případně také max. dobu parkování) a dostupné služby a infrastrukturu u parkovišť (občerstvení, toalety, kontejnery na tříděný odpad, hřiště, posezení, vstupní panely s mapou).	DM, TIC ve spolupráci s obcemi, vlastníky pozemků, DP
9. Ve spolupráci s regionálním tiskem zveřejňovat a) konkrétní příklady, kdy problémoví návštěvníci působí škody v přírodě, znepřijemňují pobyt ostatním návštěvníkům, ohrožují sebe i ostatní, b) i příklady dobré praxe.	AOPK ČR, TIC, obce
10. Komunikovat s organizátory hromadných akcí, nenabízet území k akcím, které by vedly k poškozování přírodního prostředí nebo byly v rozporu se zákonnými podmínkami ZCHÚ. Držet se předem stanovených podmínek pro konání, četnost a kapacitu akcí a limitů	AOPK ČR, DM, kraje, obce, vlastníci pozemků, organizátoři hromadných akcí

využití území. Nenavádět do problémových částí území , kam nechceme, aby chodili a jezdili ani běžní návštěvníci (účastníci se sem budou vracet).	
11. Na parkovištích a terminálech hromadné dopravy, v informačních materiálech a mediálních výstupech zdůrazňovat potřebu respektu mezi skupinami návštěvníků (např. pěší a cyklisté) i návštěvníků k místním obyvatelům . Vítat pěší, kteří se řídí pravidly chování návštěvníka CHKO, cyklisty, kteří dodržují kodex terénního cyklisty a respektují omezení vyplývající z ochranného režimu na území CHKO.	DM, AOPK ČR, DP, obce, provozovatelé areálů a atrakcí
12. Ve spolupráci s dalšími subjekty jako je Policie ČR, KČT, kraj apod. podporovat přípravu a realizaci celorepublikové (případně krajské) kampaně, která by řešila zhoršující se chování různých uživatelů tras mezi sebou navzájem. Spolupracovat s odborníky jako BESIP, Centrum dopravního výzkumu.	AOPK ČR, KČT, kraje, DM, obce, příp. i další relevantní organizace
13. Komunikovat využívání hromadné dopravy při pohybu na území CHKO jako pozitivní přínos pro ochranu území CHKO a přírody a krajiny.	AOPK ČR, DM, obce, kraje

Dopravní dostupnost a parkoviště

1. Podporovat vznik studií, které řeší situaci v určité oblasti komplexně – zejména z hlediska dopravy, pohybu lidí a možností parkování. Příkladem místa přímo v CHKO, které si zaslouží pozornost a komplexnější řešení dopravních problémů a toků návštěvníků je Šerlich.	AOPK ČR, obce, DM, kraje, další vlastníci a správci komunikací
2. Vyřešit parkování (kapacita, pro koho je určeno, zpoplatnění apod.) v nástupních bodech a u turistických cílů v obcích i mimo obce, včetně již známých konfliktních míst uvedených v KPNV v Limitech využití území (Střetové body).	Zřizovatelé a provozovatelé turistických cílů včetně AOPK ČR, obce, DM
3. Zajistit možnost bezpečně odložit kola tak, aby cyklisté mohli pěšky navštívit turistické cíle (prohlídkové okruhy – zejména muzea, pěší naučné stezky apod.). Vztít v úvahu bezpečnost, počasí (déšť, extrémní slunce), kapacitu a technické parametry stojanů atd.	Zřizovatelé a provozovatelé turistických cílů včetně AOPK ČR, obce, DM, DP
4. Vytvářet tipy na výlet a produkty cestovního ruchu, které budou využívat hromadnou dopravu (podrobněji viz Směry rozvoje), současně přitom komunikovat využívání hromadné dopravy jako pozitivní přínos pro ochranu území CHKO a přírody a krajiny.	Kraje, DM, TIC, obce a další tvůrci produktů cestovního ruchu, DP
5. Podporovat napojení turistických cílů na obsluhu spoji hromadné dopravy. Kde je to možné, v sezóně omezit počty přesedání, které pro návštěvníky komplikují využívání hromadné dopravy. Současně přitom komunikovat využívání hromadné dopravy jako pozitivní přínos pro ochranu území CHKO a přírody a krajiny.	Kraje, DM, obce, AOPK ČR, provozovatelé turistických cílů

Návštěvníká infrastruktura

1. Zachovat, nezhoršovat a udržovat dosavadní ráz území a optimalizovat nově budovanou i stávající turistickou infrastrukturu (např. velikost a počet informačních panelů), neumísťovat infrastrukturu, která není v souladu s KPNV (např. nahodilé informační panely výstupů projektů).	AOPK ČR, majitelé a správci pozemků, obce, DM, TIC, kraje
2. Každou přípravu nové či aktualizaci stávající části infrastruktury, produktu cestovního ruchu či interpretační služby plánovat s přihlédnutím k cílům interpretace v CHKO, limitům využití území + zásadám dobré interpretace stanoveným v KPNV.	AOPK ČR, DM, TIC, obce, subjekty v cestovním ruchu
3. Uplatňovat prezentaci CHKO Orlické hory v souladu s KPNV při úpravách/budování expozic a dočasných výstav v muzeích a výstavních prostorách v CHKO (sdělení, interpretační cíle); budovat expozice tak, aby se nedublovaly, ale odkazovaly na sebe a vzájemně se doplňovaly.	AOPK ČR, provozovatel DP, provozovatelé muzeí a expozic v území, obce
4. Průběžně odstraňovat neaktuální či nefunkční infrastrukturu , která negativně ovlivňuje návštěvníký zážitek (nefunkční turistické značení, neaktuální mapy v terénu, poškozené a zastaralé naučné stezky, panely apod.), včetně infrastruktury, o kterou není možné se dále starat – týká se všech vlastníků a provozovatelů infrastruktury.	AOPK ČR, DM, kraje, obce, vlastníci infrastruktury, subjekty v cestovním ruchu
5. Udržovat trasy, značení, výhledy a části infrastruktury (odpočívadla, pozorovatelný atd.) v dobrém stavu. Udržovat v dobrém stavu a kvalitě i veškerou interpretační infrastrukturu a služby (naučné stezky, panely, expozice, hledačky, elektronické aplikace jako průvodce a hry, prohlídky s průvodcem apod.) – všichni vlastníci a provozovatelé infrastruktury.	všichni vlastníci a provozovatelé infrastruktury vč. AOPK ČR, obcí, krajů, atd.

Regionální produkty

1. Podporovat vznik takových regionálních produktů, které podpoří prezentaci území v souladu s KPNV CHKO Orlické hory (nepropagovat nevhodné lokality, adrenalinové zážitky tam, kde není možné je nabízet, nepodporovat přírodě škodlivé spotřebitelské chování apod.).	DM, AOPK ČR, certifikovaní regionální výrobci, kraje, v budoucnu i DP
2. Podporovat certifikaci služeb a zážitků (jako vycházky s místním průvodcem apod.) – např. certifikace Svazu venkovské turistiky a agroturistiky a další, které umožňují smysluplně certifikovat služby a zážitky (tj. garantují kvalitu služby a zároveň jsou přínosem pro poskytovatele služeb).	DM, AOPK ČR, provozovatel DP

Programy pro návštěvníky

1. Proškolit průvodce / interpretátory, kteří budou mít zájem v regionu poskytovat průvodcovské služby s důrazem na zásady dobré interpretace a udržitelného cestovního ruchu.	DM, AOPK ČR, TIC, školitelé interpretace
---	--

<p>2. Programy pro návštěvníky vytvářet tak, aby naplňovaly cíle KPNV (interpretace klíčových sdělení o Orlických horách, usměrnění návštěvnosti), přizvat k přípravě místní odborníky a využívat místní zdroje. Do cílových skupin programové nabídky zahrnout školní skupiny, případně další organizované skupiny (senioři apod.).</p>	<p>AOPK ČR, DM, provozovatelé atraktivit, spolupracující NNO zabývající se EVVO, DP, tvůrci turistických produktů</p>
<p>3. Programy s tzv. toulavým průvodcem – postupně připravit k exponovaným návštěvnickým lokalitám. Programy mohou být využívány stále, jen sezónně nebo i nárazově na akcích. <u>Cílem není zvýšit atraktivitu místa, ale dohlížet na lokalitu a zkvalitnit v místě návštěvnický zážitek.</u> Programy zaměřit na cílové skupiny, které dané lokality navštěvují. Vyškolit rangery/strážce – toulavé průvodce, kteří by byli schopni nabízet v těchto místech toulavou interpretaci, a zajistit jejich služby.</p>	<p>AOPK ČR, DM, NNO, muzea, TIC, DP a IS</p>
<p>4. Připravovat cíleně aktivity, které umožní nízkonákladové trávení volného času mimo nejcennější části přírody. Umísťovat je tam, kde je / bude dostatečné zázemí (odpočinkové plochy, občerstvení, WC). Koordinovat vznik a zaměření aktivit s nabídkou dalších prohlídkových objektů. Nabídku propagovat na webu, DP, prostřednictvím digitálního průvodce, návštěvnické mapy.</p>	<p>AOPK ČR, DM, TIC, partneři v území, DP</p>
<p>5. Připravit nabídku programů pro místní obyvatele, chataře a chalupáře s cílem motivovat je k ohleduplnému chování (ochrana vody, problematika různých rekreačních aktivit, jak si neznečistit prostředí, ve kterém trávím čas, vhodné a nevhodné způsoby hospodaření, význam mokřadů v krajině apod.) – přednášky, terénní exkurze.</p>	<p>AOPK ČR, DP</p>
<p>6. Před otevřením návštěvnického střediska DP Orlických hor připravit /sestavit nabídku programů pro návštěvníky (viz Koncepční činnosti bod 8). Využít zásady a programy zmiňované výše v bodech 1-5.</p>	<p>AOPK ČR, provozovatel DP</p>

Projekty

Sem patří řada konkrétních záměrů od infopanelů na vstupech, web, aplikace jako hry či průvodce až po naučné stezky, návštěvnické středisko CHKO (DP) aj. „Projekty“ jsou stručně popsány v jednotlivých kartách. Klíčová sdělení v kartách jednotlivých prvků interpretační infrastruktury nejsou uvedena v plném znění, jsou zkrácena kódem – např. 2a (plné znění viz Plánovací část: *Klíčová sdělení*).

Karty jednotlivých prvků jasně říkají, k čemu byl daný prvek zřízen, jaká klíčová sdělení v daném místě má komunikovat, pro jakou cílovou skupinu návštěvníků je určen, jak je zajištěna jeho údržba apod. Při hodnocení stávajícího stavu jsme vycházeli z vlastního průzkumu v terénu a konzultací v regionu.

Pozn: U návrhů spojených s Domem přírody je nutno respektovat Jednotný architektonický koncept (JAK) a grafický manuál.

Přehled karet s navrhovanými „projekty“, tj. prvky interpretace

Kód	Název prvku	str.
DP1	Dům přírody Orlických hor	22
K1	Web Domu přírody	27
K2	Web CHKO Orlické hory	30
K3	Sociální síť CHKO Orlické hory	33
K4	Infopanely na vybraných místech v CHKO	35
K5	Infopanely v TIC v regionu	38
K6	Aplikace (vč. her a digitálních průvodců)	41
NS1	Naučná stezka Bedřichovka	43
NS2	Naučná stezka Zemská brána	46
NS3	Naučná stezka Okolím Deštného	48
NS4	Naučná stezka po hřebeni Orlických hor	51
T1	Základní leták o CHKO	53
T2	Pohledy a další výrobky	56
T3	Roll-up Vítejte v CHKO Orlické hory	59

POZN:

Pro DP1 – DŮM PŘÍRODY Orlických hor byl v návaznosti na KPNV v roce 2022 připomínkován dosavadní IP

NS1-NS4 – karty vychází z popisu stavu a hodnocení v Analytické části – Hodnocení vybraných částí infrastruktury a interpretace v terénu

kód prvku	DP1
název prvku	Dům přírody Orlických hor
lokalizace prvku	Bývalá škola ve Zdobnici, č. p. 23
popis prvku (stručně)	<p>Návštěvnické středisko CHKO Orlické hory</p> <p>Dům přírody bude součástí sítě návštěvnických středisek AOPK ČR v rámci programu Dům přírody a jeho vizuální identita i koncepce bude vycházet z Jednotného architektonického konceptu (JAK) vytvořeného pro program Dům přírody.</p> <p>Dům přírody je moderní návštěvnické středisko ve ZCHÚ určené pro veřejnost, které plní 4 základní služby:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. vítá návštěvníky v území a poskytuje jim vše pro jejich fyzický komfort a potřeby (toalety, odpočinek, drobné občerstvení) 2. orientuje a informuje návštěvníky 3. vzbuzuje zájem a vytváří pozitivní vztah návštěvníků k navštívenému místu 4. poskytuje vhodné místo pro setkávání. <p>V interiéru bude umístěna dlouhodobá interaktivní, úžeji tematicky zaměřená expozice prezentující přírodu a krajinu CHKO a její ochranu, součástí bude i venkovní expozice.</p> <p>V DP se budou pořádat krátkodobé výstavy na aktuální regionální témata. Návštěvník zde bude moci získat tiskoviny a materiály o ochraně přírody a krajiny, zúčastnit se přednášek, workshopů, seminářů, terénních exkurzí s certifikovanými průvodci a odbornými pracovníky AOPK ČR, a dále interpretačních i výukových programů s lektory.</p>
význam prvku (proč je důležitý)	<p>DP umožňuje seznámit návštěvníky s územím CHKO, jeho jedinečností, účelem jejího vyhlášení a dlouhodobými cíli ochrany přírody a péče o kulturně-historické hodnoty území.</p> <p>Pomáhá usměrňovat pohyb návštěvníků v území – směřovat pozornost do vybraných lokalit a k dalším částem infrastruktury v souladu s KPNV (Limity).</p> <p>Jeho důležitým úkolem je vysvětlovat a prezentovat omezení, s nimiž se návštěvník v CHKO setká, i pravidla, kterými by se měl při pobytu v CHKO řídit, a jejichž dodržováním aktivně přispívá k zachování přírodních i kulturně-historických hodnot území.</p>

	<p>Expozice DP má vycházet ze sdělení KPNV a Interpretačního plánu DP a prezentovat CHKO jako celek, v souvislostech (nejen prezentovat zajímavé jednotlivosti).</p> <p>DP bude nabízet vzdělávací a osvětové programy pro návštěvníky v interiéru i exteriéru.</p> <p>K návštěvnickým programům budou využity:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pozemky v okolí návštěvnického centra • nově zbudovaná infrastruktura (např. interpretační stezka, část expozice v přírodě) • tematicky zajímavá spolupráce s partnery v regionu, která podporuje sdělení KPNV (ochrana půdy, vody, lesnictví, zemědělství ...) <p>Programy budou realizovány i na dalších vhodných lokalitách v CHKO, včetně MZCHÚ (vždy v souladu s Limity KPNV).</p>
<p>Cílová skupina (pro koho je prvek určen)</p> <p><i>Pozn: metodika pro určení cílových skupin viz Plánovací část – Cílové skupiny.</i></p> <p><i>Tučně jsou vyznačeny nejvýznamnější cílové skupiny z pohledu Domu přírody.</i></p>	<p>(Skupina A) Pěší Turisté, Rodiny s dětmi</p> <p>(Skupina B) Skupiny odborníků a amatérských přírodovědců, Místní na procházce, Myslivci a lovci, Dětské skupiny a tábory, školy v přírodě</p> <p>(Skupina C) Sjezdaři, Běžkaři, Cyklisté</p> <p>(Skupina D) Školní výlety</p> <p>(Skupina E) Chalupáři</p> <p>(Skupina H) Skialpinisté, Nájemci chalup a apartmánů</p> <p>(Skupina I) Off-roadisté, Trampové, uživatelé ŘOP, Kešeři</p>

Karta realizace

kód prvku	DP1
název prvku	Dům přírody Orlických hor
sdělení nebo témata interpretace (bodově)	<p>Důležité součásti areálu DP:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vnitřní expozice • Venkovní expozice • Venkovní prvky v bezprostředním okolí DP • Jasný orientační systém v rámci DP (toalety, informace, směr prohlídky v expozici, přístupnost apod.) – viz JAK • Mapa, podle níž se návštěvník zorientuje, a která ho nasměruje do vhodných lokalit – povinný prvek JAK <p>Všechna sdělení (klíčová i dílčí) by v DP měla být zmíněna, i když některá nebudou rozpracována do větší hloubky.</p> <p>Expozice: výsledný výběr sdělení závisí na finálním tematickém zaměření expozice DP a je pak potřeba je promítnout i do související infrastruktury a aktivit</p>
věci k dořešení (co je potřeba vymyslet a udělat)	<p>V době zpracování KPNV byl projekt zastaven, vzhledem k problémům se zajištěním finanční spoluúčasti ze strany Obce Zdobnice. V případě, že se finanční spoluúčast nepodaří zajistit, je třeba dořešit:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zajistit vhodné pozemky / objekt k vybudování DP • Zajistit budoucího provozovatele DP, který by se měl aktivně zapojit do jeho plánování a příprav • zajistit finanční prostředky na přípravu, realizaci a provoz DP • připravit projekt DP dle aktualizovaného Interpretačního plánu DP a navrhnout na základě něj libreto a scénář expozice a související programy <p>Ať už bude DP realizován podle existujícího projektu ve spolupráci s Obcí Zdobnice, nebo bude zvoleno jiné řešení, je třeba zajistit:</p> <ul style="list-style-type: none"> • nastavit a rozběhnout spolehlivý způsob spolupráce a komunikace mezi AOPK ČR a provozovatelem DP, zásadní pro fungování DP • zajistit návaznost DP na subjekty koordinující a usměrňující práci s návštěvníky a cestovní ruch v regionu (DP musí být zastoupen ve Stálé pracovní skupině pro práci s návštěvníky v CHKO - viz Institucionální opatření) • dořešit parkování návštěvníků DP i celkový management návštěvníků v této lokalitě • zajistit realizaci stavby a expozic, přípravy interpretace a úpravy venkovního areálu DP a souvisejících lokalit • zajistit kvalitní personální obsazení DP

	<ul style="list-style-type: none"> vytvořit plnohodnotný obsah DP – kromě expozice také programy a informační služby připravit zapojení DP do již fungující sítě DP v ČR (a spolupracovat s IS CHKO) připravit propojení DP se stávající informační a interpretační infrastrukturou v území (sítí informačních center, NS, expozic, prohlídkových objektů...) zajistit běžný provoz DP
cíle interpretace (co by měla většina uživatelů získat)	<p>Většina uživatelů by díky DP měla:</p> <ul style="list-style-type: none"> chtít dodržovat pravidla chování, která jsou nezbytná pro zachování místních hodnot a mít pocit, že pokud dodržují pravidla, aktivně přispívají k ochraně území mít pocit, že pomáhají území i tím, že respektují správce území, místní obyvatele, ty, kdo o území pečují, i jiné skupiny návštěvníků, které v území potkají dozvědět se, v čem spočívá jedinečnost CHKO (viz hlavní sdělení) a pocítit obdiv k jedinečnosti území dozvědět se, kde jsou lokality doporučené k návštěvě pochopit, jaké možnosti poznávání území nabízí vybrané naučné stezky a expozice (vnitřní i vnější)
prostředek interpretace (popis řešení prvku – co je to, jak velké, z jakých částí se skládá, jak by mělo fungovat)	<p>Návštěvnické středisko s vnitřní a vnější expozicí, hracími prvky pro děti, posezení / lavičkami u DP, které poskytuje interpretační a informační služby.</p> <p>Expozice a programy budou dostupné též pro děti včetně nečtenářů (věk do 6 let).</p> <p>Komunikační prostředky zahrnují i letáky k DP:</p> <ul style="list-style-type: none"> malý 1/3 A4, který slouží k propagaci na distribučních místech jako infocentra leták A4 skládaný, který slouží k orientaci v expozici, obsahuje hlavní sdělení, propojuje fenomény v expozici s místy v terénu a dále vhodně zvolené suvenýry.
odhadované náklady na realizaci (co stojí která část a celek - pokud lze odhadnout)	<p>Rozpočet na realizaci DP není předmětem tohoto dokumentu, bude součástí projektové žádosti. Max. 75 mil. Kč na přímé realizační náklady bez DPH, pokud bude investor čerpat z dotace EU v rámci OPŽP.</p>
Monitoring / řízení kvality	<ul style="list-style-type: none"> Před schválením k výrobě by měl zhotovitel návrhy klíčových prvků expozice DP vybrané AOPK ČR otestovat na vzorku potenciálních návštěvníků, aby bylo zjištěno, zda naplňují stanovené cíle.

	<ul style="list-style-type: none"> • Provozovatel DP bude průběžně sledovat zpětnou vazbu od návštěvníků a dalších uživatelů a podněty využije v rámci činnosti Domu přírody.
--	--

kód prvku	K1
název prvku	Web Domu přírody
lokalizace prvku	Součást webu sítě návštěvnických středisek CHKO v České republice: http://www.dumprrody.cz/
popis prvku (stručně 1 věta)	Webové stránky určené návštěvníkům CHKO Orlické hory, návštěvnického střediska CHKO (Domu přírody)
význam prvku (proč je důležitý)	<p>Základní prostředek pro prezentaci hodnot území CHKO, který nabízí návštěvníkům možnost naplánovat si návštěvu území, zvláště pokud je zajímavá přírodní bohatství oblasti.</p> <p>Umožňuje</p> <ul style="list-style-type: none"> • usměrnit očekávání návštěvníků již před příjezdem do území a směřovat jejich pozornost do vybraných lokalit a časových období roku • informovat návštěvníky i místní veřejnost o aktuálním dění v CHKO, včetně osvětových akcí • prezentovat přímo či odkazovat na podrobnější / odbornější informace, které není možné či účelné zájemcům poskytnout např. formou panelů přímo v terénu <p>Prostřednictvím odkazů by web měl být propojen především s webovými prezentacemi TIC, destinačního managementu a webem AOPK ČR (orlickehory.nature.cz)</p>
<p>Cílová skupina (pro koho je prvek určen)</p> <p><i>Pozn: v závorce je uvedeno příslušné označení cílové skupiny v Plánovací části KPNV a interpretačního plánu DP. Metodika pro určení cílových skupin je popsána tam.</i></p>	<p>(Skupina A) Pěší Turisté, Rodiny s dětmi</p> <p>(Skupina B) Skupiny odborníků a amatérských přírodovědců, Místní na procházce, Myslivci a lovci, Dětské skupiny a tábory, školy v přírodě</p> <p>(Skupina C) Sjezdaři, Běžkaři, Cyklisté</p> <p>(Skupina D) Školní výlety</p> <p>(Skupina E) Chalupáři</p> <p>(Skupina H) Skialpinisté, Nájemci chalup a apartmánů</p> <p>(Skupina I) Off-roadisté, Trampové, uživatelé ŘOP, Kešeři</p>

Karta realizace

kód prvku	K1
název prvku	Web Domu přírody
sdělení nebo témata interpretace (bodově)	<p>Web bude zahrnovat tyto oblasti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • přivítání návštěvníků v území; prezentace území CHKO jako jedinečné lokality, založená na klíčových sděleních KPNV • představení hlavních hodnot území a lokalit, kde je návštěvníci mohou vidět (pouze vhodné lokality) • podrobnější informace o vybraných tématech, o která je zájem (dle aktuální potřeby) • standardní mapa území CHKO z mapového portálu AOPK ČR • případně tematické mapy (oblasti s omezenou přístupností, geologická mapa, zajímavé kulturně-historické lokality ap.) • usměrnění očekávání – občerstvení, odpadkové koše, WC, dopravní dostupnost apod. + vysvětlení omezení pohybu v území – proč je nutné a k čemu je dobré • odkazy na turistické cíle a poskytované informační a průvodcovské služby (pokud jsou v souladu s cíli KPNV) • pravidla chování v území (a rady pro pohyb v území), včetně Pravidel pro návštěvníky CHKO (založit na 6 zásadách Pojďte s námi do přírody) a Kodexu terénního cyklisty • upozornění na zdravotní rizika a doporučení pro pohyb po CHKO (viz tabulka Činnosti) • kontakty pro případ ohrožení (policie, záchranáři, hasiči) • informace o aktuálním dění v CHKO a pozvánky na akce pro veřejnost • programová nabídka s možností rezervovat • fotogalerie • odkazy na TIC, muzea, prohlídkové objekty a další zajímavé zdroje informací o regionu (pokud jsou v souladu s cíli KPNV) <p>Využívat všechna klíčová sdělení a souvislosti</p>
věci k dořešení (co je potřeba vymyslet a udělat)	<p>Je třeba dořešit:</p> <ul style="list-style-type: none"> • jakmile bude požádáno o dotaci na realizaci DP, umístit provizorní oznámení o přípravě DP na webových stránkách sítě DP, dále zajistit přípravu kvalitního obsahu webu před otevřením DP, nastavit pravidla pro publikování a recenzování příspěvků a fungování webu (Rada DP), redaktor webu = SCHKO či spolehlivý partner, ale supervizi si musí nechat SCHKO nebo RP • zajistit fotografie a vhodné mapy • zajistit propagaci webu a informovat o něm další zainteresované subjekty (destinační management, informační centra, ubytovatelé, obce) • propojit web odkazy s ostatními již existujícími weby v regionu (DM, TIC, muzea, prohlídkové objekty apod.)

	<p>a vyměnit si odkazy – partneři musí být obeznámeni s KPNV a zásadami prezentace území CHKO</p> <ul style="list-style-type: none"> • zajistit dlouhodobou spolupráci s krajskými weby, které budou oprávněně očekávat, že web DP bude důvěryhodným zdrojem informací o CHKO • zajistit pravidelnou aktualizaci obsahu webových stránek • zajistit chod webu (personální a finanční zajištění) • v předstihu připravovat veřejnost na otevření DP
cíle interpretace (co by měla většina uživatelů získat)	<p>Většina uživatelů by díky webu měla:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dozvědět se, v čem spočívá jedinečnost CHKO (viz hlavní a dílčí sdělení) a pocítit obdiv k jedinečnosti území • chtít navštívit DP + dozvědět se, kde se nacházejí další lokality doporučené k návštěvě • pochopit, jaké je zaměření dalších expozic v regionu a kde jsou poskytovány průvodcovské služby • uvědomit si, že dodržovat pravidla chování v CHKO (včetně respektování určitých omezení) je nezbytné pro zachování místních hodnot a mít pocit, že pokud pravidla dodržují, přispívají k ochraně hodnot
prostředek interpretace (popis řešení prvku – co je to, jak by mělo fungovat)	<p>Základní webová prezentace území, měla by pro potenciálního i aktuálního návštěvníka vytvářet celistvý obraz území CHKO. Web by měl návštěvníkovi poskytnout:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) potřebné základní turistické informace o území (dostupnost, orientace, služby, omezení, s nimiž se v CHKO setká) b) prezentovat pravidla chování při návštěvě a pobytu v CHKO c) obsahovat podrobnější informace, které není v terénu nutné prezentovat všem a návštěvník si je v případě hlubšího zájmu může na webu snadno dohledat d) odkazy na další užitečné zdroje informací o území.
odhadované náklady na realizaci (co stojí která část a celek - pokud lze odhadnout)	<p>Příprava obsahu: 50 – 150 tis. Kč Uveřejnění obsahu: zdarma – financováno AOPK ČR Testování / ladění: 20 – 50 tis. Kč Provoz webu (za 1 rok): práce redaktora 50 – 150 tis. Kč</p>
Monitoring / řízení kvality	<ul style="list-style-type: none"> • Řízení obsahu webu bude součástí systému průběžné komunikace mezi provozovatelem DP a AOPK ČR • Bude průběžně sledována zpětná vazba od návštěvníků a dalších uživatelů (informační centra, místní subjekty v cestovním ruchu – např. ubytovatelé), která bude zohledněna při úpravách a aktualizaci obsahu webu (v konzultaci s ústředím AOPK ČR)

Web CHKO Orlické hory

Karta interpretačního prvku

kód prvku	K2
název prvku	Web CHKO OH
lokalizace prvku	Součástí webu AOPK ČR: https://www.nature.cz/
popis prvku (stručně 1 věta)	Webové stránky určené i návštěvníkům CHKO Orlické hory – orlickehory.nature.cz
význam prvku (proč je důležitý)	<p>Základní prostředek pro prezentaci hodnot území CHKO, který nabízí návštěvníkům možnost naplánovat si návštěvu Orlických hor.</p> <p>Umožňuje usměrnit očekávání návštěvníků již před příjezdem do území a směřovat jejich pozornost do vybraných lokalit a časových období roku.</p> <p>Umožňuje prezentovat přímo či odkazovat na podrobnější / odbornější informace, které není možné či účelné zájemcům poskytnout např. formou panelů přímo v terénu.</p> <p>Umožňuje informovat návštěvníky i místní veřejnost o aktuálním dění v CHKO, včetně osvětových akcí.</p>
Cílová skupina (pro koho je prvek určen) <i>Pozn: v závorce je uvedeno příslušné označení cílové skupiny v plánovací části KPNV a interpretačních plánů</i>	<p>(Skupina A) Pěší Turisté, Rodiny s dětmi</p> <p>(Skupina B) Skupiny odborníků a amatérských přírodovědců, Místní na procházce, Myslivci a lovci, Dětské skupiny a tábory, školy v přírodě</p> <p>(Skupina C) Sjezdaři, Běžkaři, Cyklisté</p> <p>(Skupina D) Školní výlety</p> <p>(Skupina E) Chalupáři</p> <p>(Skupina H) Skialpinisté, Nájemci chalup a apartmánů</p> <p>(Skupina I) Off-roadisté, Trampové, uživatelé ŘOP, Kešeři</p>

Karta realizace

kód prvku	K2
název prvku	Web CHKO
sdělení nebo témata interpretace (bodově)	<p>Web bude zahrnovat tyto oblasti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • přivítání návštěvníků v území • představení hlavních hodnot území a lokalit, kde je návštěvníci mohou vidět (pouze vhodné lokality) • podrobnější informace o vybraných tématech, o která je zájem (dle aktuální potřeby) • usměrnění očekávání – občerstvení, odpadkové koše, dopravní dostupnost apod. + vysvětlení omezení pohybu v území – proč je nutné a k čemu je dobré • odkazy na turistické cíle a poskytované informační a průvodcovské služby (pokud jsou v souladu s cíli KPNV) • pravidla chování v území (a rady pro pohyb v území), včetně Pravidel pro návštěvníky CHKO a Kodexu terénního cyklisty • upozornění na zdravotní rizika a doporučení pro pohyb po CHKO • kontakty pro případ ohrožení (policie, záchranáři, hasiči) • informace o aktuálním dění v CHKO a pozvánky na akce pro veřejnost • odkazy na TIC, muzea, prohlídkové objekty a další zajímavé zdroje informací o Orlických horách (pokud jsou v souladu s cíli KPNV) <p>Využívat všechna klíčová sdělení a souvislosti</p>
věci k dořešení (co je potřeba vymyslet a udělat)	<p>Je třeba dořešit:</p> <ul style="list-style-type: none"> • průběžně zajišťovat přípravu kvalitního obsahu • průběžně zajišťovat fotografie a vhodné mapy • průběžně zajišťovat propagaci webu a informovat o něm další zainteresované subjekty (destinační management, informační centra, ubytovatelé, obce) • propojit web odkazy s ostatními již existujícími weby v regionu (DP, DM, TIC, muzea, prohlídkové objekty apod.) a vyměnit si odkazy • průběžně zajišťovat aktualizaci obsahu webových stránek • doplnit dostupné publikace ke stažení určené pro veřejnost do příslušné sekce webu • zajistit chod webu (personální a finanční zajištění)
cíle interpretace (co by měla většina uživatelů získat)	Většina uživatelů by díky webu měla:

	<ul style="list-style-type: none"> • dozvědět se, v čem spočívá jedinečnost CHKO (viz hlavní a dílčí sdělení) a pocítit obdiv k jedinečnosti území • dozvědět se, kde se nacházejí další lokality doporučené k návštěvě, například DP • pochopit, kde jsou poskytovány průvodcovské služby • uvědomit si, že dodržovat pravidla chování v CHKO (včetně respektování určitých omezení) je nezbytné pro zachování místních hodnot a mít pocit, že pokud pravidla dodržují, aktivně přispívají k ochraně Orlických hor
prostředek interpretace (popis řešení prvku – co je to, jak by mělo fungovat)	Základní webová prezentace území, která by měla pro potenciálního i aktuálního návštěvníka vytvářet celistvý obraz území CHKO Orlické hory. Web by měl návštěvníkovi poskytnout: <ol style="list-style-type: none"> a) potřebné základní turistické informace o území (dostupnost, orientace, služby, tipy na výlety, omezení, s nimiž se v CHKO setká) b) prezentovat vhodná pravidla chování při návštěvě a pobytu v CHKO, c) obsahovat podrobnější informace, které není v terénu nutné prezentovat všem a návštěvník si je v případě hlubšího zájmu může na webu snadno dohledat, d) odkazy na další užitečné existující zdroje informací o Orlických horách.
odhadované náklady na realizaci (co stojí která část a celek - pokud lze odhadnout)	Provoz webu (za 1 rok): práce redaktora 50 – 150 tis. Kč
Monitoring / řízení kvality	Bude průběžně sledována zpětná vazba od návštěvníků a dalších uživatelů (informační centra, místní subjekty v cestovním ruchu – např. ubytovatelé), která bude zohledněna při úpravách a aktualizaci obsahu webu

Sociální síť CHKO Orlické hory

Karta interpretačního prvku

kód prvku	K3
název prvku	Sociální síť CHKO Orlické hory
lokizace prvku	<i>příslušné internetové adresy</i> (https://www.facebook.com/chkoorlickehory)
popis prvku (stručně 1 věta)	Sociální síť využívaná pro komunikaci se zájemci o informace z CHKO. Správa CHKO využívá ke komunikaci na sociálních sítích výhradně profil na síti facebook.
význam prvku (proč je důležitý)	<p>Doplňkový prostředek pro prezentaci dění na území CHKO. Správa CHKO umožňuje:</p> <ul style="list-style-type: none">• informovat o aktuálním dění na území CHKO (výskyt zajímavých druhů, nabídka exkurzí, besed) a prezentovat se jinak než jako úřad• otevírat aktuální témata a reagovat v rámci diskusí• informovat o novinkách v rámci instituce (např. pracovní nabídky)• usměrnit očekávání návštěvníků již před příjezdem do území a směřovat jejich pozornost do vybraných lokalit a časových období roku. <p>Prostřednictvím odkazů by měl být konkrétní profil propojen se stránkami orlickehory.nature.cz, později i DP.</p>
Cílová skupina (pro koho je prvek určen)	Všechny cílové skupiny návštěvníků, ale především ty skupiny, které více využívají sociální média.

Karta realizace

kód prvku	K3
název prvku	Sociální síť CHKO Orlické hory
sdělení nebo témata interpretace (bodově)	<p>Profil zahrnuje tyto části:</p> <ul style="list-style-type: none"> hlavní stránka s kontaktními informacemi na Správu CHKO, včetně odkazu na web https://orlickehory.nature.cz/, případně pak i DP OH příspěvky s diskusí videa fotky Informace – kontakty komunita události – přehled uplynulých a nadcházejících akcí <p>Klíčová sdělení (myšlenky), se kterými by se mělo pracovat:</p> <p>Operativně využívat všechna klíčová sdělení a souvislosti</p>
věci k dořešení (co je potřeba vymyslet a udělat)	<p>Je třeba dořešit:</p> <ul style="list-style-type: none"> zajistit pravidelnou aktualizaci obsahu – nové příspěvky, videa, fotografie sledovat diskuse pod příspěvky a reagovat zajistit správu profilu (personální zajištění, činnost by měla být oficiálně vedena jako část pracovní náplně pracovníka pro práci s veřejností, s odpovídající časovou dotací, případně zajistit externě)
cíle interpretace (co by měla většina uživatelů získat)	<p>Většina uživatelů by díky profilu měla:</p> <ul style="list-style-type: none"> dozvědět se, co se aktuálně v území CHKO děje a jaká témata se řeší dozvědět se o nabídce tematických akcí (exkurze, výstavy apod.) – pokud je zajišťuje přímo AOPK ČR uvědomit si, že dodržovat pravidla chování v CHKO (včetně respektování určitých omezení) je nezbytné pro zachování místních hodnot a mít pocit, že pokud pravidla dodržují, přispívají k ochraně hodnot území
prostředek interpretace (popis řešení prvku – co je to, jak by mělo fungovat)	<p>Facebookový profil by měl návštěvníkovi poskytnout:</p> <ol style="list-style-type: none"> kontaktní údaje na Správu CHKO a odkaz na oficiální web AOPK ČR aktuální informace o novinkách v přírodě i diskutovaných tématech v souvislosti s ochranou přírody v území pozvánky na zajímavé tematické akce (minimálně ty, které organizuje sama AOPK ČR)
odhadované náklady na realizaci (co stojí která část a celek - pokud lze odhadnout)	Provoz profilu (za 1 rok): práce redaktora 20 tis. Kč
Monitoring / řízení kvality	<ul style="list-style-type: none"> Bude průběžně sledována zpětná vazba od návštěvníků a dalších uživatelů, která bude zohledněna při úpravách a aktualizaci obsahu profilu

Infopanely na vybraných místech v CHKO

Karta interpretačního prvku

kód prvku	K4
název prvku	Infopanely na vybraných místech v CHKO
lokalizace prvku	Na vstupních bodech do CHKO – ve vybraných obcích, klíčových bodech, u vybraných parkovišť (např. u rozšiřovaného parkoviště na Šerlichu), zastávek a nádraží veřejné dopravy <i>základem jsou Nástupní body v Limitech území, umístění panelů je vždy na rozhodnutí Správy CHKO</i>
popis prvku (stručně 1 věta)	Základní informační panely na vstupních místech a klíčových místech v CHKO Orlické hory dle grafického manuálu AOPK ČR
význam prvku (proč je důležitý)	Umožňuje: a) přivítat návštěvníky v území, b) poskytnout návštěvníkům základní orientaci v území, c) nasměrovat pozornost do vybraných lokalit, d) prezentovat informace o pravidlech chování v CHKO (včetně respektu k ostatním návštěvníkům a místním), e) zdůraznit skutečnost, že dodržováním pravidel návštěvník přispívá k ochraně a péči o přírodní a kulturně-historické hodnoty území a poděkovat mu za to.
Cílová skupina (pro koho je prvek určen)	Všechny skupiny návštěvníků CHKO Orlické hory

Karta realizace

kód prvku	K4
název prvku	Infopanely na vybraných místech v CHKO
sdělení nebo témata interpretace (bodově)	<p>Infopanely budou zahrnovat tyto oblasti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • přivítání návštěvníků v místě • představení hlavních hodnot území – založeno na klíčovém sdělení • mapa území CHKO a jeho nejbližšího okolí, případně panoramatická mapa speciálně na míru dané obci nebo místu (umožňuje větší zaměření na detail, lepší orientaci v okolí a cílenější nabídku – např. místních okruhů) • usměrnění očekávání – občerstvení, odpadkové koše, WC, úschovny kol, parkování, omezení vjezdu kol apod. • vybraná pravidla chování v území (vysvětlení proč jsou nutná, a že jejich dodržováním návštěvník aktivně přispívá ochraně a péči o území) + rady pro pohyb v území (založit na 6 zásadách AOPK ČR připravených pro Pojďte s námi do přírody) • kontakty pro případ ohrožení (policie, záchranáři, hasiči) • logo území <p>Klíčová sdělení (myšlenky), se kterými by se mělo pracovat:</p> <p>hlavní sdělení, důraz na dílčí sdělení zaměřená na spoluodpovědnost návštěvníků za osud přírody a krajiny</p>
věci k dořešení (co je potřeba vymyslet a udělat)	<p>Realizace panelů je závislá na potřebě a měla by se jí řídit, někdy může jít o umístění panelu na místo, kde chybí a je potřeba, v jiných případech bude lepší vyčkat na výměnu v rámci stávajícího panelu CHKO.</p> <p>Je třeba dořešit:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zajistit finanční prostředky • rozhodnout o počtu a umístění panelů (pracovní skupina, dohoda s obcemi) • navrhnout texty • zajistit fotografie • zajistit podkladovou mapu a upravit ji • podle společného grafického manuálu pro panely AOPK vytvořit grafický návrh • zajistit výrobu • zajistit instalaci • oznámit instalaci dalším partnerům v cestovním ruchu (informačním centřům, ubytovatelům) • v případě potřeby zajistit aktualizaci obsahu osazeného panelu, aby obsah odpovídal skutečnosti • zajistit pravidelnou kontrolu a údržbu
cíle interpretace (co by měla většina uživatelů získat)	Většina uživatelů by díky infopanelům měla:

	<ul style="list-style-type: none"> • lépe se zorientovat při vstupu do území a uvědomit si, jaká pravidla v něm platí • dozvědět se, v čem spočívá jedinečnost CHKO (hlavní sdělení) • dozvědět se na co se mohou těšit a kde se nacházejí lokality doporučené k návštěvě • uvědomit si, že pokud dodržují pravidla, aktivně přispívají k ochraně území • uvědomit si, že respektovat další návštěvníky, ty, kdo o území pečují a místní je dobré i pro ně (riziko úrazu atd.)
prostředek interpretace (popis řešení prvku – co je to, jak by mělo fungovat)	<p>Pozornost přitahující panely - dobře viditelné, s mapou a základními informacemi o území</p> <p>Mapa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vyznačené hranice CHKO • vyznačené oficiální trasy pro pěší a cyklisty (v souladu s KPNV a Limity) • vyznačené trasy naučných stezek – jejich název, zaměření • legenda <p>Pokud by šlo o mapy části území nebo kombinace s celkovou mapou, pak by celková mapa mohla být menší a výřez části území větší, zaměřený na okolí obce s přesahem dovnitř území CHKO i vně.</p> <p>Textová část:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pravidla pro pobyt v CHKO a jejich zdůvodnění • kontakty na záchranné složky a policii
odhadované náklady na realizaci (co stojí která část a celek - pokud lze odhadnout)	<p>Panel (včetně vytvoření a otestování obsahu, grafického zpracování a výroby) 1 ks: 15 – 35 tis. Kč v závislosti na počtu kusů (v případě použití výřezů map více, cca 25 – 50 tis. Kč)</p> <p>Instalace v terénu + stojan 1 ks: 10 – 30 tis. Kč dle provedení a množství</p>
Monitoring / řízení kvality	<ul style="list-style-type: none"> • Před zadáním do výroby bude otestována maketa 1:1 na vzorku potenciálních návštěvníků a bude zjišťováno, jestli naplňuje stanovené cíle. • Bude průběžně sledována zpětná vazba od návštěvníků a dalších uživatelů (místní subjekty v cestovním ruchu – např. ubytovatelé, informační centra), která bude zohledněna při případných úpravách a aktualizaci obsahu.

Infopanely v TIC

Karta interpretačního prvku

kód prvku	K5
název prvku	Infopanely v TIC
lokalizace prvku	TIC na území CHKO a v nejbližším okolí
popis prvku (stručně 1 věta)	Základní interpretační panely o CHKO Orlické hory
význam prvku (proč je důležitý)	<p>Umožňuje:</p> <ul style="list-style-type: none">a) přivítat návštěvníky v území,b) poskytnout návštěvníkům základní orientaci v území,c) nasměrovat pozornost do vybraných lokalit,d) prezentovat informace o pravidlech chování v CHKO (včetně respektu k ostatním návštěvníkům a místním),e) zdůraznit skutečnost, že dodržováním pravidel návštěvník přispívá k ochraně a péči o přírodní a kulturně-historické hodnoty území a poděkovat mu za to.
Cílová skupina (pro koho je prvek určen)	Všechny cílové skupiny návštěvníků CHKO Orlické hory

Karta realizace

kód prvku	K5
název prvku	Infopanely v TIC
sdělení nebo témata interpretace (bodově)	<p>Infopanely budou zahrnovat tyto oblasti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • přivítání návštěvníků v území • představení hlavních hodnot území – založeno na klíčovém sdělení • mapa území CHKO, případně mapa speciálně na míru dané obci nebo místu (umožňuje větší zaměření na detail, lepší orientaci v okolí a cílenější nabídku – např. místních okruhů) • usměrnění očekávání – občerstvení, odpadkové koše, WC, úschovny kol, parkování, omezení vjezdu kol apod. • pravidla chování v území (vysvětlení proč jsou nutná, a že jejich dodržováním návštěvník přispívá ochraně a péči o území) + rady pro pohyb v území (založit na 6 zásadách AOPK ČR připravených pro Pojďte s námi do přírody) • logo CHKO <p>Klíčová sdělení (myšlenky), se kterými by se mělo pracovat:</p> <p>hlavní sdělení, důraz na dílčí sdělení zaměřená na spoluodpovědnost návštěvníků za osud přírody a krajiny</p>
věci k dořešení (co je potřeba vymyslet a udělat)	<p>Realizace panelů je závislá na potřebě a měla by se jí řídit</p> <p>Je třeba dořešit:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zajistit finanční prostředky • rozhodnout o počtu a umístění panelů (DM, pracovní skupina, dohoda s obcemi) • navrhnout texty • zajistit fotografie • zajistit podkladovou mapu a upravit ji • podle společného grafického manuálu pro panely AOPK ČR vytvořit grafický návrh • zajistit výrobu • zajistit instalaci • zajistit pravidelnou kontrolu a údržbu
cíle interpretace (co by měla většina uživatelů získat)	<p>Většina uživatelů by díky infopanelům měla:</p> <ul style="list-style-type: none"> • lépe se zorientovat při vstupu do území a uvědomit si, jaká pravidla v něm platí • dozvědět se, v čem spočívá jedinečnost CHKO (hlavní sdělení) • dozvědět se, na co se mohou těšit a kde se nacházejí lokality doporučené k návštěvě

	<ul style="list-style-type: none"> • uvědomit si, že pokud dodržují pravidla, přispívají k ochraně území • uvědomit si, že respektovat další návštěvníky, ty, kdo o území pečují a místní je dobré i pro ně (riziko úrazu atd.)
prostředek interpretace (popis řešení prvku – co je to, jak by mělo fungovat)	<p>Pozornost přitahující panely - dobře viditelné, s mapou a základními informacemi o území</p> <p>Mapa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vyznačené hranice CHKO • vyznačené oficiální trasy pro pěší a cyklisty (v souladu s KPNV a Limity) • vyznačené trasy naučných stezek – jejich název, zaměření • legenda <p>Pokud by šlo o mapy části území nebo kombinace s celkovou mapou, pak by celková mapa mohla být menší a výřez části území větší, zaměřený na okolí obce s přesahem dovnitř území CHKO i vně.</p> <p>Textová část:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pravidla pro pobyt v CHKO a jejich zdůvodnění •
odhadované náklady na realizaci (co stojí která část a celek - pokud lze odhadnout)	<p>Panel (včetně vytvoření a otestování obsahu, grafického zpracování a výroby) 1 ks: 15 – 35 tis. Kč v závislosti na počtu kusů (v případě použití výřezů map více, cca 25 – 50 tis. Kč)</p> <p>Instalace 1 ks: 10 – 30 tis. Kč dle provedení a množství</p>
Monitoring / řízení kvality	<ul style="list-style-type: none"> • Před zadáním do výroby bude otestována maketa 1:1 na vzorku potenciálních návštěvníků a bude zjišťováno, jestli naplňuje stanovené cíle. • Bude průběžně sledována zpětná vazba od návštěvníků a dalších uživatelů (místní subjekty v cestovním ruchu – např. ubytovatelé), která bude zohledněna při případných úpravách a aktualizaci obsahu.

APLIKACE (včetně her a digitálních průvodců)

Karta interpretačního prvku

kód prvku	K6
název prvku	APLIKACE (včetně her a digitálních průvodců)
lokalizace prvku	Dostupné online na stránkách AOPK ČR či partnerů, destinační management, případně ke stažení při návštěvě v TIC, DP
popis prvku (stručně 1 věta)	On-line/off-line aplikace včetně her a průvodců naučnou stezkou, trasou či územím CHKO Průvodce (např. nakoleipesky.cz, izi TRAVEL), hry nejlépe se vzdělávacím potenciálem jako Skryté příběhy apod.
význam prvku (proč je důležitý)	Usměrnit pohyb návštěvníků a směřovat je do vhodných lokalit. Průvodce nahrazuje nebo doplňuje tištěné materiály i informační panely v terénu. V souladu se snahou o minimalizaci návštěvnické infrastruktury by se mělo jednat o základní prostředek pro hlubší interpretaci konkrétních míst. Návrhy tras, lokalit a témat musí respektovat Zdroje interpretace a Limity území stanovené v KPNV. Hry mohou interpretovat území a provést jím zábavnou formou, která má však zároveň vzdělávací hodnotu. Mohou mnohem lépe a v kontextu využít audio a virtuální realitu. Mají-li aplikace přispět k naplňování cílů KPNV a ochraně a šetrnému rozvoji přírodního a kulturně-historického dědictví, <u>nesmí být samoúčelné (minimálně musí návštěvníky směřovat k využívání území v souladu s limity KPNV).</u>
Cílová skupina (pro koho je prvek určen)	Všechny skupiny návštěvníků, ale především ty, které více využívají moderní technologie.

Karta realizace

kód prvku	K6
název prvku	APLIKACE (vč. her a digitálních průvodců)
sdělení nebo témata interpretace (bodově, zahrnuje i informační věci, např. mapa, pravidla chování, historie lokality...)	Klíčová sdělení (myšlenky), se kterými by se mělo pracovat: všechna klíčová sdělení a souvislosti v závislosti na místě, objektu nebo trase.
věci k dořešení (co je potřeba vymyslet a udělat)	Je třeba dořešit: <ul style="list-style-type: none"> • vybrat vhodnou aplikaci či aplikace (formu hry) • vytipovat body případně trasy a připravit k nim texty (popisy), obrázky, popřípadě audio • převést návrhy do aplikace • zajistit fotografie, vhodné mapy, audio nahrávky • zajistit propagaci, informovat o aplikacích další zainteresované subjekty (infocentra, ubytovatelé, obce) • zajistit pravidelnou kontrolu obsahu (zda odpovídá situaci v terénu)
cíle interpretace (co by měla většina uživatelů získat)	Většina uživatelů by díky aplikaci měla: <ul style="list-style-type: none"> • dozvědět se, v čem spočívá jedinečnost CHKO (viz hlavní sdělení) a jednotlivých lokalit zpracovaných v průvodci • dozvědět se, kde se nacházejí lokality doporučené k návštěvě • pocítit obdiv k jedinečnosti území • chtít dodržovat pravidla chování, která jsou nezbytná pro zachování místních hodnot • mít pocit, že pokud dodržují pravidla, přispívají k ochraně území Hry: cíle vybrat z KPNV dle zpracovávaného tématu
prostředek interpretace (popis řešení prvku – co je to, jak by mělo fungovat)	Volně stáhnutelná aplikace, která funguje v on-line i off-line (zejména průvodci) režimu představí vybrané fenomény území formou tras nebo bodových informací, popřípadě her. Informace jsou vázány na souřadnice v mapě, mohou obsahovat text, fotografie, audio nebo video obsah. Informace lze v případě potřeby jednoduše upravit. Trasy lze vytvořit v jazykových mutacích. Aplikace respektuje zásady dobré interpretace.
odhadované náklady na realizaci (co stojí která část a celek - pokud lze odhadnout)	Příprava a zpracování bodu: podle náročnosti 4-10 tis. Kč (vyšší cena např. v případě využití audio záznamů) Aplikace: volně k použití / Digitální hra: různá výše dle využitých technologií (např. příprava Skrytého příběhu 50 tis. Kč + náklady na vytvoření zadání dle KPNV, které tomu musí předcházet)
Monitoring / řízení kvality	<ul style="list-style-type: none"> • Před spuštěním aplikace otestovat na vzorku potenciálních návštěvníků. Naplňují stanovené cíle? • Průběžně sledovat zpětnou vazbu od návštěvníků a dalších uživatelů (např. informační centra), která bude

	zohledněna při případných úpravách a aktualizaci obsahu ve spolupráci s tvůrci aplikací.
--	--

Naučná stezka Bedřichovka

Karta interpretačního prvku

kód prvku	NS1
název prvku	Naučná stezka Bedřichovka
lokalizace prvku	Trasa vede z obce Bedřichovka dvěma směry.
popis prvku (stručně 1 věta)	Na délce 3 km obsahuje 14 zastavení Stezka se věnuje tématu přírodní bohatství PR Bedřichovka, PR Trčkovská louka a částečně i NPR Trčkov.
význam prvku (proč je důležitý)	Hlavním fenoménem jsou polokulturní horské louky, které nebyly zlikvidovány melioracemi. Stezka odkrývá bohatství místní fauny a flóry, ale věnuje se i vysvětlení významu některých přítomných krajinných prvků (volně rostoucí zeleň) a důležitosti zadržení vody v místní krajině (revitalizace), stručně uvádí historický kontext osídlení místa.
Cílová skupina (pro koho je prvek určen) <i>Pozn: v závorce je uvedeno příslušné označení cílové skupiny v plánovací části KPNV a interpretačních plánů</i>	(Skupina A) Pěší Turisté, Rodiny s dětmi (Skupina B) Skupiny odborníků a amatérských přírodovědců, Místní na procházce, Dětské skupiny a tábory, školy v přírodě (Skupina C) Běžkaři, Cyklisté (Skupina D) Školní výlety (Skupina E) Chalupáři (Skupina H) Nájemci chalup a apartmánů (Skupina I) Trampové, uživatelé ŘOP, Kešeři

Karta realizace

kód prvku	NS1
název prvku	Naučná stezka Bedřichovka
sdělení nebo témata interpretace (bodově)	<p>Doporučení v případě obnovy celé stezky:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zvolit jedno hlavní sdělení celé stezky a pracovat s max. 1-3 dílčími sděleními stanovenými v KPNV: např. hlavní sdělení, dílčí sdělení 1, 2a, 3d • Na daných místech (zastaveních) vždy vybrat témata a sdělení, která jsou relevantní, a návštěvník k nim skutečně může přímo na místě něco vnímat.
věci k dořešení (co je potřeba vymyslet a udělat)	<p>Kvůli usměrnění návštěvnosti doporučujeme:</p> <ul style="list-style-type: none"> • řešit celkový režim provozu • zajistit pravidelnou kontrolu stavu a údržbu stezky (orientační značení, pěšiny, panely, další infrastruktura na trase) • sbírat od návštěvníků zpětnou vazbu na zážitek z místa
cíle interpretace (co by měla většina uživatelů získat)	<p>Cílem je, aby si návštěvníci, kteří stezku absolvují:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pochopili, že PR Bedřichovka, PR Trčkovská louka a NPR Trčkov reprezentují pestrost krajiny a přírodního prostředí Orlických hor • chovali se k místu i ostatním návštěvníkům s respektem
prostředek interpretace	<p>Při obnově doporučujeme:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zachovat a dobře vyznačit trasu • aktualizovat obsah i podobu prvků dle zásad interpretace, aby byly přístupnější i laické veřejnosti a měly přímou vazbu na to, co návštěvník může v místě vidět • informace zasazovat do kontextu CHKO • pravidelně kontrolovat stav prvků a odstraňovat závady
odhadované náklady na realizaci (co stojí která část a celek - pokud lze odhadnout)	<p>Při úplné obnově stezky:</p> <ul style="list-style-type: none"> - aktualizace libreta stezky (revize v terénu, osnova celé stezky, přesné obsahové zaměření prvků a forma): cca 30-45 tis. Kč - tematický panel (včetně vytvoření a otestování obsahu, grafického zpracování a výroby) 1 ks: 10 -20 tis. Kč - instalace v terénu 1 ks: 5-10 tis. Kč

	<p>Kontrola stavu stezky po sezóně: 0,5 dne (včetně dokumentace a evidence zjištěných skutečností, návrhů opatření)</p> <p>Pravidelná údržba: 2 dny</p>
Monitoring / řízení kvality	<p>Pravidelné každoroční kontroly stavu a následná údržba. Důležitá je i kontrola zážitku návštěvníka, proto je vhodné ji absolvovat, ideálně se vzorkem cílové skupiny.</p>

Naučná stezka Zemská brána

Karta interpretačního prvku

kód prvku	NS2
název prvku	Naučná stezka Zemská brána
lokalizace prvku	Trasa NS vede údolím Divoké Orlice.
popis prvku (stručně 1 věta)	<p>Na délce cca 2,3 km čítá 14 zastavení</p> <p>Nejedná se o okruh, ale o obousměrnou trasu. Panely nejsou číslovány.</p> <p>Trasa vede z větší části širokou cestou podél toku Orlice, jen v části mezi kamenným mostem a Pašeráckou lávkou terén náročnější, užší stezka s balvany a větším sklonem</p>
význam prvku (proč je důležitý)	Naučná stezka se věnuje zejména seznámení s přírodním bohatstvím PR Zemská brána (fauna, flóra, lesy, geologie), pracuje ale i s přítomnými historickými fenomény (kamenný most přes Orlici, Pašerácká lávka, zbytky Pstruhových rybníčků, bunkr, Ledříčkova skála).
Cílová skupina (pro koho je prvek určen) <i>Pozn: v závorce je uvedeno příslušné označení cílové skupiny v plánovací části KPNV a interpretačních plánů</i>	<p>(Skupina A) Pěší Turisté, Rodiny s dětmi</p> <p>(Skupina B) Skupiny odborníků a amatérských přírodovědců, Místní na procházce, Dětské skupiny a tábory, školy v přírodě</p> <p>(Skupina C) Běžkaři, Cyklisté</p> <p>(Skupina D) Školní výlety</p> <p>(Skupina E) Chalupáři</p> <p>(Skupina H) Nájemci chalup a apartmánů</p> <p>(Skupina I) Trampové, uživatelé ŘOP, Kešeři</p>

Karta realizace

kód prvku	NS2
název prvku	Naučná stezka Zemská brána
sdělení nebo témata interpretace	Doporučení v případě obnovy stezky: <ul style="list-style-type: none"> Pracovat při obnově s dílčím sdělením 3, 4d
věci k dořešení (co je potřeba vymyslet a udělat, např. určit přesné umístění panelu)	V případě obnovy stezky je třeba: <ul style="list-style-type: none"> zajistit potřebné finanční prostředky na obnovu aktualizovat textovou i obrazovou část zajistit tisk/výrobu prvků k osazení na konstrukci panelů zajistit pravidelnou kontrolu stavu a údržbu
cíle interpretace (co by měla většina uživatelů získat, např. celkový přehled o historii místa)	Při obnově stezky by mělo být cílem, aby si návštěvníci, kteří si panely přečtou: <ul style="list-style-type: none"> uvědomili, že voda má klíčový vliv na reliéf Orlických hor, které jsou významným zdrojem pitné vody, jež musíme chránit
prostředek interpretace (popis řešení prvku – co je to, jak by mělo fungovat)	Při obnově doporučujeme: <ul style="list-style-type: none"> postupovat podle zásad dobré interpretace doplnit odpočinkové zóny aktualizovat obsah a formu tak, aby byly poutavé pro cílové skupiny
odhadované náklady na realizaci (co stojí která část a celek - pokud lze odhadnout)	Při úplné obnově stezky: <ul style="list-style-type: none"> - aktualizace libreta stezky (revize v terénu, osnova celé stezky, přesné obsahové zaměření panelů a forma): cca 30-45 tis. Kč - tematický prvek (včetně vytvoření a otestování obsahu, grafického zpracování a výroby) 1 ks: 10 - 20 tis. Kč - instalace v terénu 1 ks: 5-10 tis. Kč <p>Kontrola stavu stezky po sezóně: 0,5 dne (včetně dokumentace a evidence zjištěných skutečností, návrhů opatření)</p> <p>Pravidelná údržba: 2 dny</p>
Monitoring / řízení kvality	<ul style="list-style-type: none"> Pravidelné každoroční kontroly stavu a následná údržba. Důležitá je i kontrola zážitku návštěvníka, proto je vhodné ji absolvovat, ideálně se vzorkem cílové skupiny.

Naučná stezka okolím Deštného

Karta interpretačního prvku

kód prvku	NS3
název prvku	Naučná stezka okolím Deštného
lokalizace prvku	Doporučený směr okruhu začíná v Deštném-Zákoutí a pokračuje přes Šerlich směrem na Vrchmezí. Odbočuje v Polomském sedle a přes Sedloňovský vrch se vrací do Deštného, k Národnímu domu.
popis prvku (stručně 1 věta)	Osm informačních panelů je umístěno na 15 km dlouhé trase.
význam prvku (proč je důležitý)	<p>Naučná stezka je v exponované lokalitě.</p> <p>Naučná stezka se věnuje zejména seznámení s přírodním bohatstvím a historickým jednotlivostem, souvisejícími s Orlickými horami (Deštné – Zákoutí, květena Orlických hor, Šerlich, NPR Bukačka, Vrchmezí 1084 m – turistika, lesy Orlických hor, opevnění v Orlických horách).</p>
Cílová skupina (pro koho je prvek určen) <i>Pozn: v závorce je uvedeno příslušné označení cílové skupiny v plánovací části KPNV a interpretačních plánů</i>	<p>(Skupina A) Pěší Turisté, Rodiny s dětmi</p> <p>(Skupina B) Skupiny odborníků a amatérských přírodovědců, Místní na procházce, Myslivci a lovci, Dětské skupiny a tábory, školy v přírodě</p> <p>(Skupina C) Sjezdaři, Běžkaři, Cyklisté</p> <p>(Skupina D) Školní výlety</p> <p>(Skupina E) Chalupáři</p> <p>(Skupina H) Skialpinisté, Nájemci chalup a apartmánů</p> <p>(Skupina I) Off-roadisté, Trampové, uživatelé ŘOP, Kešeři</p>

Karta realizace

kód prvku	NS3
název prvku	Naučná stezka okolím Deštného
sdělení nebo témata interpretace (bodově)	Doporučení v případě obnovy stezky: <ul style="list-style-type: none"> • Zvolit 1 hlavní sdělení celé stezky a pracovat s max. 1-3 dílčími sděleními stanovenými v KPNV, podle zvolených fenoménů
věci k dořešení (co je potřeba vymyslet a udělat)	V případě kompletní obnovy celé stezky je třeba: <ul style="list-style-type: none"> • zajistit finanční prostředky na přípravu a údržbu • navrhnout koncept – jednotné sdělení celé stezky, a na základě toho pak zpracovávat interpretační texty • zpracovat interpretační texty (viz výše jednotný koncept) • vytvořit grafický návrh (včetně případných ilustrací/grafik) • zajistit tisk/výrobu prvků k instalaci • zajistit pravidelnou kontrolu stavu a údržbu (orientační značení, pěšiny, panely, další infrastruktura na trase, týká se i audioprůvodce)
cíle interpretace (co by měla většina uživatelů získat)	Při obnově stezky by mělo být cílem, aby si návštěvníci, kteří si panely přečtou: <ul style="list-style-type: none"> • pochopili význam zachování rozmanitých funkcí krajiny pro budoucnost, včetně rekreační • chovali se k místům a přírodním i kulturním památkám v krajině s respektem
prostředek interpretace (popis řešení prvku – co je to, jak by mělo fungovat)	Při obnově doporučujeme: <ul style="list-style-type: none"> • zachovat trasu • texty aktualizovat, lépe strukturovat (mezinadpisy, titulky) • informace zasazovat do kontextu ochrany výjimečného fenoménu prostřednictvím CHKO Orlické hory • zvážit možnost doplnit stezku o interaktivní prvky pro děti
odhadované náklady na realizaci (co stojí která část a celek - pokud lze odhadnout)	Při úplné obnově stezky: <ul style="list-style-type: none"> - příprava libreta stezky (revize v terénu, osnova celé stezky, přesné zaměření prvků a forma, např. příhoda, příběh apod.): vzhledem k délce trasy a počtu panelů = cca 40-65 tis. Kč - tematický prvek (včetně vytvoření a otestování obsahu, grafického zpracování a výroby) 1 ks: 10 -20 tis. Kč - herní a interaktivní prvky (oprava, rekonstrukce) – dle povahy za 1 ks 10-150 tis. Kč - instalace v terénu 1 ks: 5-10 tis. Kč

	<p>Kontrola stavu stezky po sezóně: 0,5 dne (včetně dokumentace a evidence zjištěných skutečností, návrhů opatření)</p> <p>Pravidelná údržba: 2 dny</p>
Monitoring / řízení kvality	<p>Pravidelné každoroční kontroly stavu a následná údržba. Důležitá je i kontrola zážitku návštěvníka, proto je vhodné ji absolvovat po vodě, ideálně se vzorkem cílové skupiny.</p>

Naučná stezka po hřebeni Orlických hor

Karta interpretačního prvku

kód prvku	NS4
název prvku	Naučná stezka po hřebeni Orlických hor
lokalizace prvku	Nenáročná trasa vede souběžně s červeně značenou Jiráskovou horskou cestou z parkoviště pod Šerlichem, končí na Mezivrší.
popis prvku (stručně 1 věta)	10 panelů na 17 km Na trase je instalováno deset informačních tabulí, které návštěvníky seznamují s přírodou Orlických hor, její ochranou, vývojem osídlení, dějinami turistiky a sportu.
význam prvku (proč je důležitý)	Je v jednom z nejnavštěvovanějších míst CHKO.
Cílová skupina (pro koho je prvek určen) <i>Pozn: v závorce je uvedeno příslušné označení cílové skupiny v plánovací části KPNV a interpretačních plánů</i>	(Skupina A) Pěší Turisté, Rodiny s dětmi (Skupina B) Skupiny odborníků a amatérských přírodovědců, Místní na procházce, Myslivci a lovci, Dětské skupiny a tábory, školy v přírodě (Skupina C) Sjezdaři, Běžkaři, Cyklisté (Skupina D) Školní výlety (Skupina E) Chalupáři (Skupina H) Skialpinisté, Nájemci chalup a apartmánů (Skupina I) Off-roadisté, Trampové , uživatelé ŘOP, Kešeři

Karta realizace

kód prvku	NS4
název prvku	Naučná stezka po hřebeni Orlických hor
sdělení nebo témata interpretace (bodově)	Doporučení v případě obnovy stezky: <ul style="list-style-type: none"> Věnovat se maximálně hlavnímu sdělení na konkrétních fenoménech na trase Doplnit do obsahu existenci CHKO a její činnost, která se týká prezentovaných fenoménů
věci k dořešení (co je potřeba vymyslet a udělat)	V případě obnovy stezky je třeba: <ul style="list-style-type: none"> zajistit potřebné finanční prostředky na obnovu aktualizovat textovou i obrazovou část zajistit tisk/výrobu prvků zajistit pravidelnou kontrolu stavu a údržbu
cíle interpretace (co by měla většina uživatelů získat)	Při obnově stezky by mělo být cílem, aby si návštěvníci, kteří si panely přečtou: <ul style="list-style-type: none"> byli seznámeni s hlavním sdělením Orlických hor pochopti hodnotu prezentovaných fenoménů, jejich nesamozřejmost a význam jejich ochrany CHKO chovali se při pobytu v Orlických horách tak, aby jejich přírodní a krajinářské hodnoty zůstaly zachovány
prostředek interpretace (popis řešení prvku – co je to, jak by mělo fungovat)	Při obnově doporučujeme: <ul style="list-style-type: none"> zachovat trasu aktualizovat obsah i podobu panelů dle zásad interpretace, aby byly přístupnější i laické veřejnosti a měly přímou vazbu na to, co návštěvník může v místě vidět informace zasazovat do kontextu CHKO zvážit zařazení interaktivních prvků pravidelně kontrolovat stav prvků a odstraňovat závady
odhadované náklady na realizaci (co stojí která část a celek - pokud lze odhadnout)	Při úplné obnově stezky: <ul style="list-style-type: none"> - aktualizace libreta stezky (revize v terénu, trasování, osnova celé stezky, přesné obsahové zaměření panelů a forma): cca 30-45 tis. Kč - tematický prvek (včetně vytvoření a otestování obsahu, grafického zpracování a výroby) 1 ks: 10 -20 tis. Kč - instalace v terénu 1 ks: 5-10 tis. Kč

	<p>Kontrola stavu stezky po sezóně: 0,5 dne (včetně dokumentace a evidence zjištěných skutečností, návrhů opatření)</p> <p>Pravidelná údržba: 1 den</p>
Monitoring / řízení kvality	<ul style="list-style-type: none"> • Pravidelné každoroční kontroly stavu a následná údržba. Důležitá je i kontrola zážitku návštěvníka, proto je vhodné ji absolvovat pěšky, ideálně se vzorkem cílové skupiny.

Základní brožura o CHKO

Karta interpretačního prvku

kód prvku	T1
název prvku	Základní brožura o CHKO
lokalizace prvku	K dispozici na území CHKO a okolí, především na Správě CHKO, v DP, případně u partnerů z řad TIC, poskytovatelů dalších služeb apod.
popis prvku (stručně 1 věta)	Jednoduchá brožura dle jednotného grafického manuálu AOPK ČR, do níž se promítají sdělení a zásady KPNV.
význam prvku (proč je důležitý)	<p>Základní tištěný materiál, který běžného návštěvníka seznamuje s CHKO.</p> <p>Materiál návštěvníkům vysvětluje, čím je CHKO Orlické hory jedinečná, komunikuje klíčová sdělení KPNV a základní omezení využití území a pravidla chování.</p> <p>Formát brožura DL.</p> <p>Místa distribuce: Správa CHKO, DP + další TIC a partneři v regionu. V elektronické podobě bude k dispozici na webech AOPK ČR, DP a dalších návštěvnických webech na území CHKO, např. webech destinačních managementů.</p>
Cílová skupina (pro koho je prvek určen)	Všechny skupiny návštěvníků, kteří využijí služeb zejména DP, TIC, či weby

Karta realizace

kód prvku	T1
název prvku	Základní brožura o CHKO
sdělení nebo témata interpretace (bodově)	<p>Bude zahrnovat tyto oblasti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • přivítání návštěvníků v území • malá mapka území CHKO • představení hlavních hodnot území a lokalit, kde je návštěvníci mohou vidět (pouze vybrané, vhodné lokality v souladu s limity KPNV!) • usměrnění očekávání – občerstvení, odpadkové koše, omezení vstupu a vjezdu aut a kol apod. (tj. pravidla chování) + rady pro pohyb v území • tipy na výlet <p>Klíčová sdělení (myšlenky), se kterými by se mělo v textu především pracovat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hlavní sdělení, plus sdělení zaměřená na spoluodpovědnost návštěvníků za osud přírody a krajiny
věci k dořešení (co je potřeba vymyslet a udělat)	<p>Je třeba dořešit:</p> <ul style="list-style-type: none"> • navrhnout obsah brožury, aby byla v souladu s KPNV (zejména co se prezentuje – sdělení a limity) • zajistit finanční prostředky na přípravu a vytištění • navrhnout texty • zajistit fotografie • zpracovat grafiku dle manuálu AOPK ČR • vytvořit pdf verzi ke stažení do mobilu či nahlédnutí na webu • zajistit tisk • zajistit distribuci materiálu, včetně umístění pdf na weby • zajistit dotisk a další aktualizaci v případě potřeby
cíle interpretace (co by měla většina uživatelů získat)	<p>Většina uživatelů by díky letáku měla:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dozvědět se, v čem spočívá jedinečnost CHKO (viz hlavní sdělení) a jak o ni pečuje AOPK ČR • pocítit obdiv k jedinečnosti území • uvědomit si, jak může chování návštěvníků ovlivnit hodnoty území • chtít dodržovat pravidla chování, která jsou nezbytná pro zachování místních hodnot • mít pocit, že pokud dodržují pravidla, přispívají k ochraně území

prostředek interpretace (podrobný popis řešení – z čeho se skládá, jak by mělo fungovat)	Brožura formátu DL, celobarevný tisk + pdf verze téhož materiálu pro web a ke stažení do mobilu
odhadované náklady na realizaci (co stojí která část a celek - pokud lze odhadnout)	Příprava obsahu: 70-90 tis. Kč (1. vydání), 20 tis. Kč (aktualizace) Grafické zpracování, tisk: 5 000 ks: 30-65 tis. Kč 10 000 ks: 45-90 tis. Kč
Monitoring / řízení kvality	<ul style="list-style-type: none"> • Obsah (text i fotky a mapa) musí být v souladu s KPNV • Před schválením do tisku bude plnobarevná maketa v měřítku 1:1 otestována na vzorku potenciálních návštěvníků a formou ohniskové skupiny bude zjišťováno, jestli naplňuje stanovené cíle • Vydavatel bude průběžně sledovat reakce návštěvníků a dalších uživatelů (DP, IS, návštěvnické weby), a zohlední je při aktualizaci letáku

Pohledy a další výrobky

Karta interpretačního prvku

kód prvku	T2
název prvku	Pohledy a další výrobky
lokace prvku	K dispozici na území CHKO a okolí
popis prvku (stručně 1 věta)	Regionální výrobky z návštěvy CHKO Orlické hory, včetně pohledů
význam prvku (proč je důležitý)	<p>Umožňuje připomenout návštěvníkům území CHKO i po návratu domů, upevnit tak příjemný zážitek a přispět k opakování návštěvy území nebo k jejímu doporučení druhým.</p> <p>Regionální výrobky jsou důležitým pojítkem mezi územím a návštěvníkem. Mohou skrz vzpomínky na zajímavé zážitky vyvolat pozitivní vzpomínky/vztah k území.</p>
Cílová skupina (pro koho je prvek určen)	Všechny skupiny návštěvníků

Karta realizace

kód prvku	T2
název prvku	Pohledy a další suvenýry
sdělení nebo témata interpretace (bodově)	<p>Suvenýry s logem území CHKO Orlické hory, vhodnými slogany, pohledy z území CHKO.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Suvenýry mohou tematicky využívat všech sdělení KPNV. • Důležité je zvolit suvenýry, které i svou formou (nejen natištěným sloganem) podporují sdělení o CHKO (např. tematické propojení s vodou – láhev na vodu, dřevem – dřevěné vyřezávané suvenýry) • Doporučujeme využít také výtvarná a literární díla a vhodné citáty a detaily z nich (nutno ošetřit autorská práva), suvenýry, které mají vazbu na KPNV a zároveň reprezentují exponáty v muzeích v regionu apod. (posilujeme ukotvení CHKO v kontextu regionu). • Posilovat identitu, méně je více – méně vhodně zvolených suvenýrů poslouží z hlediska naplňování poslání CHKO lépe než mnoho suvenýrů, které se dají koupit všude, nejsou místně specifické, ani nemají významovou vazbu na sdělení. • Sdělení vždy zaměřit na cílové skupiny návštěvníků CHKO
věci k dořešení (co je potřeba vymyslet a udělat)	<p>Je třeba dořešit:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zvolit vhodné suvenýry po konzultaci s DM a návštěvníckých objektů, kteří mají největší přehled o tom, jaký typ suvenýrů je návštěvníky žádaný – <u>mít přitom stále na paměti cíle interpretace a sdělení o CHKO</u>. Nejde jen o podporu cestovního ruchu bez jiného cíle! Vyhnout se suvenýrům, které lze pořídit všude. • navrhnout vhodné texty (slogany) v souladu se sděleními • v případě pohledů vybrat záběry, které respektují cíle KPNV <u>a limity využití území</u> (nelákat na to, co nechceme nebo nemůžeme ukazovat) • zajistit návrhy a výrobu • zajistit distribuci • zajistit finanční prostředky
cíle interpretace (co by měla většina uživatelů získat)	<p>Většina uživatelů by si díky suvenýrům měla připomenout:</p> <ul style="list-style-type: none"> • v čem spočívá jedinečnost CHKO (hlavní sdělení) • že svým chováním (podle pravidel) aktivně přispěli k ochraně území (např. i využitím hromadné dopravy)

	<ul style="list-style-type: none"> zážitek z území (a má možnost dát o jedinečnosti území vědět dalším lidem) <p>Ideálně má nákupem regionálního výrobku podpořit šetrné spotřebitelské chování, příznivé pro životní prostředí a region.</p>
prostředek interpretace (popis řešení prvku – co je to, jak by mělo fungovat)	<p>Různé předměty jako</p> <ul style="list-style-type: none"> láhev na vodu, sklenička medu, trička, cyklistické dresy, kvalitní plátěné tašky, tužky (dřevěné, recyklované), dřevěné pohlednice, odznaky, reflexní bezpečnostní pásy na rukáv (používané cyklisty nebo chodci, kteří musí jít po špatně osvětlených cestách nebo silnici), kamenné těžítka, podložka pod myš, magnetky, přívěsek na klíče či mobil, žeton do košíku v supermarketu, nEKOnečný sáček, čokoláda či snack tyčinka, pohlednice, vyřezávané zvířátko, podtácek pod sklenici či hrnek, hygienická lopatka apod.
odhadované náklady na realizaci (co stojí která část a celek - pokud lze odhadnout)	<p>Pohled: 1000 ks: 2-6000 Kč Med s potiskem 1ks: 200-350 Kč Další nutno upřesnit dle aktuální regionální nabídky</p>
Monitoring / řízení kvality	<p>Bude průběžně sledována prodejnost suvenýrů a zpětná vazba od návštěvníků a dalších uživatelů (místní subjekty v cestovním ruchu – např. ubytovatelé, informační centra), která bude zohledněna při případných úpravách a aktualizaci obsahu (např. vhodné slogany na suvenýrech)</p>

Roll-up Vítejte v CHKO Orlické hory

Karta interpretačního prvku

kód prvku	T3
název prvku	Roll-up Vítejte v CHKO Orlické hory
lokalizace prvku	Po dohodě s AOPK ČR – Správou CHKO Orlické hory v zařízeních partnerů
popis prvku (stručně 1 věta)	Roll-up, který lze jednoduše umístit v infocentru či recepci
význam prvku (1 odstavec, proč je důležitý)	Jednoduchá prezentace CHKO Orlické hory – v kostce určená pro laickou veřejnost a návštěvníky. Představuje CHKO jako součást sítě velkoplošných chráněných území. Uvádí základní charakteristiky, informuje o návštěvnické infrastruktuře. Představuje AOPK ČR jako správce a jednoho z hospodářů, kteří o území pečují. Vyzdvihuje to, čím je CHKO Orlické hory v ČR jedinečná, a vysvětluje základní pravidla chování v území.
Cílová skupina (1 věta – pro koho je prvek určen) <i>Pozn: v závorce je uvedeno příslušné označení cílové skupiny v plánovací části KPNV a interpretačních plánů</i>	Všechny skupiny, které navštěvují TIC, ubytovací a stravovací zařízení.

Karta realizace

kód prvku	T3
název prvku	Roll-up Vítejte v CHKO Orlické hory
sdělení nebo témata interpretace (bodově, zahrnuje i informační věci, např. mapa, pravidla chování, přehled historie lokality...)	<p>Roll-up bude zahrnovat tyto oblasti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • CHKO Orlické hory jako součást sítě velkoplošných území v republice, které spravuje AOPK ČR • logo CHKO • základní charakteristiky CHKO • upozornění na návštěvnickou infrastrukturu, která poskytuje v terénu další informace • usměrnění očekávání – občerstvení, odpadkové koše, omezení vstupu a vjezdu aut a kol apod. • čím je CHKO Orlické hory jedinečné a kde je možné to vidět (v souladu s limity KPNV) <p>Klíčová sdělení (myšlenky), se kterými by se mělo především pracovat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hlavní sdělení s vhodně zvolenými příklady, které sdělení v terénu dokládají
věci k dořešení (co je potřeba vymyslet a udělat, např. určit přesné umístění panelu, určit přesnou velikost, vyřešit napojení na elektřinu/zdroj energie, vybudovat stojan a nainstalovat panely)	<p>Je třeba dořešit:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zajistit finanční prostředky na realizaci • navrhnout celkový koncept v souladu s KPNV • navrhnout texty • zajistit fotografie • zajistit mapu, upravit ji dle potřeby • vytvořit grafický návrh, včetně případných ilustrací • vytvořit pdf verzi ke stažení do mobilu či nahlédnutí na webu • zajistit tisk / výrobu
cíle interpretace (co by měla většina uživatelů získat, např. celkový přehled o historii místa, motivaci k návštěvě dalších míst, kontaktní informace na správce, kontakt na web o lokalitě, posílení vědomí o místní historii, motivaci k tomu, dozvědět se více)	<p>Většina uživatelů by díky roll-upu měla:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dozvědět se, v čem spočívá jedinečnost CHKO (viz hlavní sdělení) a pochopit, že o ni pečuje AOPK ČR • dozvědět se, k čemu slouží infrastruktura a kde ji hledat • dozvědět se, že omezení a pravidla mají v území smysl • mít pocit, že pokud dodržují pravidla, přispívají k ochraně území
prostředek interpretace (podrobný popis řešení prvku – co je	<p>Přenosný standardní reklamní roll-up z odolného materiálu, který může mít 1 až 2 části (v závislosti na návrhu a obsahu),</p>

to, jak velké, z jakých částí se skládá, jak by mělo fungovat)	celobarevný, celoplošný, jednostranný potisk, hliníková konstrukce.
odhadované náklady na realizaci (co stojí která část a celek)	<p>Příprava obsahu 2dílného roll-upu:</p> <p>7-10 tis. Kč</p> <p>Grafické zpracování, tisk, výroba:</p> <p>1 roll-up 7 tis. Kč, 2 ks celkem 14 tis. Kč</p>
Monitoring / řízení kvality	<ul style="list-style-type: none"> • Koncept návrhu roll-upu musí být obsahově v souladu s KPNV • Před schválením do výroby bude plnobarevná maketa v měřítku 1:1 otestována na vzorku potenciálních návštěvníků a formou ohniskové skupiny bude zjišťováno, jestli naplňuje stanovené cíle • Vydavatel bude průběžně sledovat reakce uživatelů a zohlední je při aktualizaci

Rámcový harmonogram

Stanovení priorit

Harmonogram obsahuje návrhy řešení, která jsou i s vazbami na problémy, jež mají řešit, zmíněna v Plánovací části KPNV. Průřezové problémy popsané v kapitole Navrhované směry rozvoje lze z hlediska kauzality rozdělit zhruba do 3 kategorií – *Hlavní příčiny*, *Příčiny i důsledky* a *Důsledky*. Priority byly stanoveny na základě těchto kategorií, a dále toho, do jaké míry je AOPK ČR schopna je ovlivnit. Níže je uveden zjednodušený přehled hlavních problémů (některé stručné formulace mohou bez kontextu působit kontroverzně, proto doporučujeme pro kontext vždy konzultovat Plánovací část!):

Červeně = problémy, které nelze snadno přímo ovlivnit vlastními silami (např. tlak provozovatelů a služeb cestovního ruchu).

Tučně = problémy, které lze významně ovlivnit vlastními silami (např. nedostatečná komunikace s návštěvníky).

Hlavní příčiny

- **Potřeby OP nejsou komunikovány efektivně**
- **Organizace CR a soustředění turistické nabídky**
- **Nízké vzájemné povědomí různých subjektů v území o možných shodných či podobných zájmech ve vztahu k cestovnímu ruchu**
- **Nedostatečná koordinace rozvoje CR při vytváření obrazu území**

Příčiny i důsledky

- **Stávající obraz území téměř vůbec neodráží potřeby OP**
- **Rostoucí tlak na rozšiřování návštěvnické infrastruktury**
- **Dominantní postavení individuální dopravy v území**
- **Rozvoj elektrických kol a skútrů činí terén Orlických hor mnohem dostupnějším pro skupinu návštěvníků se slabší fyzickou kondicí a zvyšuje akční radius všech uživatelů.**
- **Snižování zážitku návštěvníka v důsledku změn hospodaření a klimatu**

Důsledky

- **Parkování mimo parkovací plochy z důvodů nedostatečné kapacity, neexistující infrastruktury či porušování zákazů vjezdu**
- **Častější střety různých uživatelů tras (různé skupiny návštěvníků mezi sebou /návštěvník x místní /návštěvník x hospodář)**
- **Problém s odpady a znečišťováním okolí nejvytíženějších tras, turistických cílů a parkovišť**
- **Častější pohyb návštěvníků a pobyt mimo obvyklá místa a časy, poškozování okolní cenné přírody**

- Nedovolené táboření spojené s nelegálním rozděláváním ohňů, situace se zhoršila jako jeden z následků koronavirové pandemie a tlaku na pobyt venku
- Zmenšování klidových zón a období

Navrhovaný postup

Prioritu by měly dostat ty činnosti a opatření, které lze významně ovlivnit vlastními silami, a jsou příčinou řady dalších problémů.

V tabulce harmonogramu jsou barevně zvýrazněny. Konkrétně jde o opatření, která jsou:

- | |
|---|
| <ol style="list-style-type: none"> 1. zásadní pro vytvoření / stabilizaci dostatečné pracovní kapacity nezbytné pro postupné a dlouhodobé naplňování cílů KPNV 2. nutná pro efektivní a soustavné ovlivňování prezentace a propagace Orlických hor tak, aby byly v souladu s cíli KPNV 3. nezbytná pro posílení spolupráce a komunikace s klíčovými partnery, bez nichž není naplňování cílů KPNV možné |
|---|

Ostatní opatření a činnosti by měly být realizovány tak, jak to budou umožňovat či vyžadovat okolnosti (lidská kapacita, finanční, časové, prostorové a legislativní možnosti). **Harmonogram je rámcový, rozhodnutí o přesném načasování jednotlivých aktivit přísluší pracovníkům daného pracoviště zodpovědným za naplňování KPNV.**

Číslo	Název opatření / projektu	2023	2024	2025	2026	2027	Komentář
	INSTITUCIONÁLNÍ OPATŘENÍ						
	Dostatečná kapacita pracovníka pro práci s veřejností na RP VČ - Správě CHKO Orlické hory						Průběžně
	Kvalitní obsazení míst pracovníků návštěvnického střediska CHKO (DP) a nastavení vzájemné komunikace s AOPK ČR		x	x	x	x	V návaznosti na realizaci DP
	Zajištění průběžné komunikace a koordinace – setkávání stálé pracovní skupiny						Navázat přímo na přípravu KPNV, nejlépe v roce 2023
	ČINNOSTI						
	KONCEPČNÍ ČINNOSTI						
1	Sledovat tvorbu koncepčních a strategických rozvojových materiálů s dopadem na území CHKO a usměrňovat problematické návrhy už v plánovací fázi procesů						Průběžně
2	V souladu s KPNV se nadále zasazovat o ochranu a zachování typického krajinného rázu Orlických hor a bránit se zmenšování klidových zón						Průběžně
3	Sledovat vnější prezentaci území formující očekávání návštěvníka a obraz území navenek a systematicky ji ovlivňovat						Průběžně

Číslo	Název opatření / projektu	2023	2024	2025	2026	2027	Komentář
4	Sledovat vývoj situace v exponovaných nebo kritických oblastech, u kritických míst zvážit změnu organizace provozu místa.						Průběžně
5	Nastavit spolupráci se subjekty, které výrazně ovlivňují směřování a pohyb návštěvníků v území. Dohodnout se na vedení a postupu při vyznačování zejména „doporučených“ tras do tištěných i on-line map.						Úvodní schůzka co nejdříve. Spolupráce průběžně, schůzky pak minimálně při každé nové úpravě map, ale nejlépe 1x ročně
6	Zajistit koordinaci kroků a komunikaci v rámci jednotlivých institucí či organizací (včetně AOPK). Komunikace o CHKO a jeho návštěvnické infrastruktuře by navenek měla být jednotná a v souladu s cíli a obsahem KPNV.						Koordinace v rámci AOPK ČR co nejdříve, dále průběžně.
7	Zajistit pravidelné (1x ročně) hodnocení naplňování KPNV (včetně hodnocení výkonu DP). Zajistit aktualizaci KPNV před přípravou nového plánu péče o CHKO.						Průběžně od 2023, aktualizace KPNV vždy dostatečně dopředu před tvorbou nového plánu péče o CHKO.
8	Zajistit přípravu, realizaci a provoz návštěvnického střediska (DP) CHKO Orlické hory jako důležitého prostředku komunikace o území CHKO, včetně specifické programové nabídky.	x	x	x	x	x	Příprava co nejdříve
9	Připravit celkovou prezentaci CHKO založenou na interpretačním plánu (KPNV) CHKO tak, aby časově předcházela vzniku návštěvnického střediska (DP) CHKO Orlické hory a mohla být intenzivně využívána v době jejich otevření.						Co nejdříve a průběžně aktualizovat
10	Podporovat návaznost a <u>obsahovou synergii</u> částí návštěvnické infrastruktury a služeb v území v souladu s KPNV.						Průběžně, využívat příležitosti při jednáních v území a povolování záměrů a umísťování infrastruktury
11	U všech částí infrastruktury stanovit, kdo za ni bude zodpovědný a bude ji udržovat	x	x	x	x	x	Při vzniku nové a obnově staré vždy, u důležitých či problematických částí infrastruktury postupně evidovat, aby bylo možné požadovat opravu či odstranění

Číslo	Název opatření / projektu	2023	2024	2025	2026	2027	Komentář
12	Stanovit podmínky umístování informačních panelů a prvků, které nejsou součástí navrhované návštěvnické infrastruktury	x					Co nejdříve, nejlépe 2023
13	Nerozšiřovat stávající hromadné akce a nepovolovat další, které by zasahovaly do citlivých území. Klást velký důraz na zatěžování území hlukem, světelné znečištění.						Průběžně
14	Sledovat rozvoj nových sportů a aktivit, které mohou negativně ovlivnit návštěvnický zážitek ostatních návštěvníků a kvalitu přírodního prostředí.						Průběžně
15	Navazovat trasy, cyklotrasy, vycházkové okruhy a tipy na výlety na nabídku místních služeb v obcích						Průběžně
16	Vytvořit mechanismus monitoringu a sledovat dopady návštěvnosti CHKO na území						Vytvořit co nejdříve, nejlépe 2023, sledovat návštěvnost průběžně
17	Pravidelně školit personál TIC v regionu, a v rámci školení poskytovat aktuální informace o dění v CHKO, získávat zpětnou vazbu a identifikovat problémová témata k budoucí komunikaci. Sledovat kvalitu poskytovaných inform. služeb.						1x za rok před sezónou, začít 2023
18	Školit průvodce dle potřeby a dlouhodobě sledovat kvalitu poskytovaných služeb						Průběžně, u vlastních pracovníků AOPK, kteří chtějí pracovat s veřejností a kolegů z DP co nejdříve
20	Připravit upozornění na možná základní zdravotní rizika a nutné vybavení pro výlety. Využívat tyto informace při prezentaci a interpretaci v území.	x					Co nejdříve, nejlépe 2023, v souvislosti s přípravou pravidel chování (viz bod 19)
21	Ve spolupráci s partnery zajistit uplatňování a vymáhání pravidel chování v území v souladu se zákonem č. 114/1992 Sb a dalšími relevantními zákony (zejména lesní zákon); využít i provozních řádů a dobrovolných kodexů.						Průběžně
22	Podporovat koordinaci a kvalitní výkon destinačního managementu v souladu s KPNV, dobrou praxi ocenit v médiích.						Průběžně

Číslo	Název opatření / projektu	2023	2024	2025	2026	2027	Komentář
	KOMUNIKACE						
1	Promítnout Plánovací část KPNV, včetně Limitů, do veškerých vlastních tištěných materiálů, naučných stezek, exkurzí, přednášek, webu a dalších forem komunikace AOPK ČR s veřejností.						Průběžně
2	Zajistit pravidelnou činnost stálé pracovní skupiny (viz institucionální opatření) – komunikace a koordinace směřující k jednotnému přístupu k prezentaci území CHKO a udržování stálého povědomí o aktuální situaci v CHKO						(viz pracovní skupina u Institucionálních opatření) začít nejlépe 2023, navázat na práci skupiny při přípravě KPNV v 2022
3	Udržovat komunikaci a spolupráci s různými typy organizací působících v území i mimo strukturu stálé pracovní skupiny						Průběžně
4	Komunikovat limity a specifika území i vhodné způsoby jeho využití směrem k návštěvníkům, ale <u>především k subjektům, které jsou či budou aktivně zapojeny do cestovního ruchu</u>						Začít nejlépe v návaznosti na projednání přípravu KPNV v roce 2022, pak průběžně při vhodných příležitostech a jednáních
5	Aktivně komunikovat se zástupci krajů a CzechTourismu o případné aktualizaci jejich webových prezentací týkajících se území CHKO Orlické hory v souladu s KPNV						Průběžně
6	Komunikovat s médii na základě znalosti místních poměrů, aktuálních a přesných informací a předcházet tak nedorozuměním, nereálným očekáváním návštěvníků CHKO a zbytečným následným potížím						Průběžně
7	Komunikovat pravidla chování v CHKO. Upozorňovat na interpretační infrastrukturu a programy.						Průběžně
8	Komunikovat návštěvníkům lokalizaci a kapacitu parkovišť a dostupné služby a infrastrukturu u parkovišť						Ujistit se, že TIC, DM mají od AOPK správné informace na základě KPNV, dále aktualizovat průběžně před sezónou a informovat TIC
9	Ve spolupráci s regionálním tiskem zveřejňovat a) konkrétní příklady, kdy problémoví návštěvníci působí škody v přírodě, znepříjemňují pobyt ostatním návštěvníkům, ohrožují sami sebe i ostatní, b) i naopak – příklady dobré praxe.						Průběžně
10	Cíleně komunikovat s organizátory hromadných akcí, nenabízet území k organizaci akcí, které by vedly k poškození přírodního prostředí nebo byly v rozporu se zákonnými podmínkami ZCHÚ. Nevést problémovými částmi území, kam nevedu běžné návštěvníky – účastníci akcí se sem jako návštěvníci vrací (!).						Průběžně, ve spolupráci s DM

Číslo	Název opatření / projektu	2023	2024	2025	2026	2027	Komentář
11	Na parkovištích a terminálech hromadné dopravy, v informačních materiálech a mediálních výstupech zdůrazňovat potřebu respektu mezi skupinami návštěvníků i návštěvníků k místním obyvatelům, informovat o možných rizicích pohybu po Orlických horách.	x	x	x	x	x	Cedule s texty pravidel pro návštěvníky vytvořit co nejdříve, nejlépe 2023/2024, pak je postupně umísťovat na nástupní místa
12	Ve spolupráci s dalšími subjekty podporovat přípravu a realizaci celorepublikové (případně i krajské) kampaně, která by řešila zhoršující se chování různých uživatelů tras mezi sebou navzájem.	x	x	x	x	x	Jednání o potřebě takového kroku co nejdříve, nejlépe 2023, dále pak další komunikace potřeby něco s nepříznivou situací dělat (jedna z priorit území)
13	Komunikovat využívání hromadné dopravy při pohybu na území CHKO jako pozitivní přínos pro ochranu území CHKO a přírody a krajiny.						Průběžně, ve spolupráci s DM a dalšími partnery

Číslo	Název opatření / projektu	2023	2024	2025	2026	2027	Komentář
	DOPRAVNÍ DOSTUPNOST A PARKOVIŠTĚ						
1	Podporovat vznik studií, které řeší situaci v určité oblasti komplexně – zejména z hlediska dopravy, pohybu lidí a možností parkování.						Průběžně při jednáních a dalších příležitostech s DM, krajem a obcemi
2	Vyřešit parkování v nástupních bodech a u turistických cílů v obcích i mimo obce včetně známých konfliktních lokalit uvedených v KPNV v Limitech využití území.						Průběžně
3	Zajistit možnost odložit kola tak, aby návštěvníci mohli navštívit turistické cíle.	x	x	x	x	x	Co nejdříve
4	Vytvářet tipy na výlet a produkty cestovního ruchu, které budou využívat hromadnou dopravu, současně přitom komunikovat využívání hromadné dopravy jako pozitivní přínos pro ochranu území CHKO a přírody a krajiny.						Průběžně
5	Podporovat napojení turistických cílů na obsluhu spoji hromadné dopravy. Současně přitom komunikovat využívání hromadné dopravy jako pozitivní přínos pro ochranu území CHKO a přírody a krajiny.						Průběžně při jednáních a dalších příležitostech s krajem, obcemi, DM
	NÁVŠTĚVNICKÁ INFRASTRUKTURA						
1	Zachovat, nezhoršovat a udržovat dosavadní ráz území a optimalizovat nově budovanou i stávající turistickou infrastrukturu, neumísťovat infrastrukturu, která není v souladu s KPNV						Průběžně
2	Každou přípravu nové či aktualizaci stávající části infrastruktury, produktu cestovního ruchu či interpretační služby plánovat s ohledem na KPNV						Průběžně
3	Dohodnout se s vydavateli turistických map a provozovateli on-line map na konzultacích nových vydání a případných změn. Prostřednictvím DM udělat osvětu i obcím a subjektům CR.						Dohodnout se co nejdříve, nejlépe 2023, následně konzultovat, ideálně 1x za rok
4	Uplatňovat prezentaci CHKO Orlické hory v souladu s KPNV při úpravách / budování expozic a dočasných výstav v muzeích a výstavních prostorách, budovat expozice tak, aby se nedublovaly, ale vzájemně se doplňovaly.						Průběžně
5	Odstraňovat neaktuální či nefunkční infrastrukturu						Průběžně
6	Udržovat trasy, značení, výhledy a části infrastruktury v dobrém stavu, udržovat v dobrém stavu a kvalitě veškerou interpretační infrastrukturu a služby.						Průběžně

Číslo	Název opatření / projektu	2023	2024	2025	2026	2027	Komentář
	REGIONÁLNÍ PRODUKTY A SUVENÝRY						
1	Podporovat vznik takových regionálních suvenýrů, které podpoří prezentaci území v souladu s KPNV (nepropagovat prostřednictvím produktů nevhodné lokality, adrenalinové zážitky tam, kde není možné je nabízet, nepodporovat přírodě škodlivé spotřebitelské chování apod.)						Projednat postup s DM (to, co může ze své pozice ovlivnit) nejlépe 2023 a pak průběžně konzultovat, pokud víte o něčem, co nevyhovuje
2	Certifikovat služby a zážitky – např. certifikace Svazu venkovské turistiky a agroturistiky a další, které umožňují smysluplně certifikovat služby a zážitky (tj. garantují kvalitu služby a zároveň jsou přínosem pro poskytovatele služeb)						Průběžně
	PROGRAMY PRO NÁVŠTĚVNÍKY						
1	Proškolení průvodce / interpretátory, kteří budou mít zájem poskytovat služby s důrazem na zásady dobré interpretace, vytvořit vzorové programy/prohlídky, vč. speciálního školení pro toulavé průvodce (toulavá interpretace) – viz dále bod 3						První školení co nejdříve, dále dle potřeby
2	Vytvářet programy pro návštěvníky tak, aby naplňovaly cíle KPNV, vytvořit vzorové programy – zohlednit prioritní témata						(viz Tabulka činností, Programy bod 1) Vzorové programy 2023 , dále průběžně
3	Programy s tzv. toulavým průvodcem – postupně připravit k exponovaným návštěvnickým lokalitám (Velká Deštná, Šerlich, Zemská brána)						Dle možností, nejexponovanější lokality co nejdříve (2023/2024), zbytek postupně
4	Připravovat cíleně programy, které umožní nízkonákladové trávení volného času <u>mimo nejcennější části přírody</u>						Dle možností, nejexponovanější lokality co nejdříve (2023/2024), zbytek postupně
5	Připravit nabídku programů pro místní obyvatele, chataře a chalupáře s cílem motivovat je k ohleduplnému chování						Co nejdříve (2023/2024), aktualizace průběžně

6	Před otevřením návštěvnického střediska CHKO Orlické hory (DP) připravit /sestavit nabídku programů pro návštěvníky (viz Koncepční činnosti bod 8). Využít přitom zásady a programy zmiňované výše v bodech 1-5.						Dle termínu realizace DP
Číslo	Název opatření / projektu	2023	2024	2025	2026	2027	Komentář
kód	PROJEKTY						
DP1	Dům přírody Orlických hor	x	x	x	x	x	Jednat o přípravě a na základě situace rozhodnout o dalším postupu, navrhnout případná náhradní řešení, co nejdříve (2023)
K1	Web Domu přírody				x	x	Řešit v návaznosti na vývoj situace kolem DP, oficiální web sítě DP již existuje
K2	WEB CHKO Orlické hory		x	x	x	x	Web již existuje, průběžně komunikovat dle KPNV
K3	Sociální síť CHKO Orlické hory						Udržovat průběžně, využívat hlavně k reakcím na aktuální témata a kauzy
K4, 5	Infopanely na vybraných místech v CHKO a v TIC	x	x	x	x	x	Příprava panelů od 2023, realizace postupně 2024/2025
K6	Aplikace (vč. her a digitálních průvodců)		X	x	x	x	Dle možností
NS1	Naučná stezka Bedřichovka						Řešit průběžně v rámci údržby a obnovy
NS2	Naučná stezka Zemská brána						Řešit průběžně v rámci údržby a obnovy
NS3	Naučná stezka okolím Deštného						Řešit průběžně v rámci údržby a obnovy
NS4	Naučná stezka po hřebeni Orlických hor						Řešit průběžně v rámci údržby a obnovy, prioritně
T1	Základní leták o CHKO						Řešit než současné vydání dojde, aktualizovat v souladu s KPNV, dále dle potřeby
T2	Pohledy a další suvenýry						Řešit zejména v souvislosti s DP1
T3	Roll-up Vítejte v CHKO Orlické hory						Dle možností, co nejdříve

Zapojení aktérů a veřejnosti

V rámci přípravy plánovací části proběhla jednání:

- 7. 12. 2022 – se zadavatelem – projednání návrhu aplikační části – zápis nebyl pořizován, výsledky diskuse byly zaznamenávány do pracovní verze dokumentu

Mimo výše uvedené jednání probíhala intenzivní telefonická a on-line komunikace s vedoucím Oddělení SCHKO Ing. Davidem Rešlem a jeho zástupcem Ing. Rudolfem Remešem – z těchto pracovních schůzek nebyly pořizovány zápisy, spočívaly hlavně v připomínkování pracovních verzí dokumentů